

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR XIV/91/2016

RADY GMINY OSTRÓWEK

Z DNIA 22 KWIETNIA 2016 R.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY OSTRÓWEK

NA LATA 2016-2022

Ostrówek, kwiecień 2016 rok

Słownik pojęć

Pojęcie	Definicja
Analiza SWOT/TOWS	<p>Analiza SWOT/TOWS jest metodą opisująca aktualny stan społeczno-gospodarczy jednostki poddanej diagnozie. Diagnoza sytuacji podmiotu przeprowadzana jest z uwzględnieniem czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na kształtowanie jego kondycji i potencjału. Technika analityczna SWOT polega na selekcji zgromadzonych informacji o podmiocie na cztery kategorie czynników strategicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ S (ang. Strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu (podmiotu/obszaru), wpływające z czynników endogennych (wewnętrznych), ➤ W (ang. Weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu w ramach czynników endogennych ➤ O (ang. Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany w czynnikach egzogennych (zewnętrznych), ➤ T (ang. Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej w ramach czynników egzogennych.
Diagnoza (prospektywna)	<p>Diagnoza prospektywna ocenia cechy obszaru i otoczenia pod kątem ich wpływu na przyszłość. Jej zadaniem jest również ocena poziomu zaspokojenia potrzeb społecznych, analiza struktury i mechanizmów rozwoju, a przede wszystkim ocena wewnętrznych potencjałów.</p>
Ewaluacja	<p>Ewaluacja to zbiór działań badawczych mających na celu ocenę skuteczności interwencji publicznej. Proces ewaluacji dotyczy głównie sektora publicznego, gdyż działania podejmowane przez administrację publiczną nie mogą być oceniane wyłącznie z perspektywy osiągniętego zysku. Kryteria oceny wartości programów publicznych są zróżnicowane i zależne od wielu czynników, w tym od dominujących przekonań czy aktualnych potrzeb społeczności. Powinny one uwzględniać efekty i rezultaty działań, ale także szerszy kontekst społecznego oddziaływania interwencji publicznej.</p> <p>Ewaluacja to proces, badanie umożliwiające dostarczenie kryteriów, metod i środków do oceny racjonalności działań publicznych.</p> <p>Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską ewaluacja opiera się na</p>

	<p>pięciu kryteriach ewaluacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ trafność (relevance) ➤ skuteczność (effectiveness) ➤ wydajność (efficiency) ➤ użyteczność (utility) oraz trwałość (sustainability) <p>Ze względu na moment przeprowadzania badania ewaluację dzielimy na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ewaluacja ex-ante – badanie realizowane w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów projektów, ➤ ewaluacja on-going - badanie w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są korekty, ➤ ewaluacja ex-post – badanie po zakończeniu wdrożenia – jest to ewaluacja sensu stricte.
<p>Instytucje otoczenia biznesu</p>	<p>Instytucje otoczenia biznesu (IOB) to podmioty infrastruktury usługowej, które wspomagają prowadzenie działalności gospodarczej. Główne typy tych instytucji to: ośrodki przedsiębiorczości, których celem jest szeroka promocja i inkubacja przedsiębiorczości, dostarczanie usług wsparcia do małych firm i aktywizacja rozwoju regionów peryferyjnych lub dotkniętych kryzysem strukturalnym, ośrodki innowacji– celem jest szeroka promocja i inkubacja innowacyjnej przedsiębiorczości transfer technologii i dostarczanie usług proinnowacyjnych, aktywizacja przedsiębiorczości akademickiej i współpracy nauki z biznesem, oraz instytucje finansowe, których celem jest ułatwienie dostępu do finansowania działalności nowo powstałych oraz małych firm bez historii kredytowej, dostarczanie usług finansowych dostosowanych do specyfiki innowacyjnych przedsięwzięć gospodarczych (na podst. www.pi.gov.pl).</p>
<p>Metoda partycypacyjno-ekspercka</p>	<p>Metoda ekspercko-partycypacyjna łączy zalety obu podejść metodycznych (eksperckiego i partycypacyjnego) i polega na tym, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ część prac wykonywana jest w wersji uczestniczącej (partycypacyjnej), ➤ część prac wykonują konsultanci i eksperci (np. niektóre analizy, raport syntezy diagnozy, scenariusze, opracowanie niektórych koncepcji działań), do konsultantów należy też analizowanie i ewentualne korygowanie materiałów wypracowanych w trakcie spotkania warsztatowego, a następnie rozwijanie lub

	<p>doskonalenie ich treści,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ niektóre działania (zebranie i dostarczenie niezbędnych informacji, organizacyjna strona konsultacji społecznych) wykonywana jest przez gminę przy doradztwie konsultantów, ➤ kształt dokumentu opiera się na opinii społecznej – szerokie konsultacje społeczne, badania ankietowe.
Monitoring	<p>Monitoring, to proces systematycznego badania realizacji założeń strategii rozwoju i weryfikacji stopnia osiągnięcia założonych wskaźników. Proces monitorowania koncentruje się na ocenie przebiegu prawidłowości wdrażania działań w ramach określonego planu operacyjnego w założonych ramach czasowych, z określeniem budżetu oraz zaplanowanych rezultatów dla poszczególnych zadań.</p>
Strategia rozwoju gminy	<p>Strategia, to pewien generalny koncept/plan systemowego, długofalowego działania władz i podmiotów zaangażowanych wobec szans i zagrożeń wynikających ze zmiennego otoczenia i działań innych podmiotów, ukierunkowany przez wartości i opcje uznane przez społeczność lokalną, bazujący na wewnętrznym potencjale sił i uwzględniający wewnętrzne słabości. Strategia zawierać powinna wyselekcjonowany i zhierarchizowany system celów i ogólne sposoby osiągnięcia celów sformułowane jako zasady co do kierunków i sposobów rozwoju, programy i ciągi działań.</p>
Zrównoważony rozwój	<p>Zrównoważony rozwój, trwały rozwój, trwałe i zrównoważony rozwój, ekorozwój to doktryna ekonomii, zakładająca jakość życia na poziomie, na jaki pozwala obecny rozwój cywilizacyjny. Model ten zakłada odpowiednio i świadomie ukształtowane relacje pomiędzy wzrostem gospodarczym, dbałością o środowisko (nie tylko przyrodnicze, ale także sztuczne – wytworzone przez człowieka) oraz jakością życia (w tym zdrowiem człowieka). Doktryna zrównoważonego rozwoju dąży do sprawiedliwości społecznej poprzez m.in. ekonomiczną i środowiskową efektywność przedsięwzięć zapewnioną m.in. przez ścisły rachunek kosztów produkcji, rozciągający się również w bardzo złożony sposób na zasoby zewnętrzne. Szerokie zastosowanie w ekonomii zrównoważonego rozwoju ma teoria dobra publicznego. (Na podstawie: Tomasz Żylicz, „Trwały rozwój”)</p>

Spis treści:

I)	WSTĘP.....	6
II)	PRZESŁANKI BUDOWY STRATEGII ROZWOJU GMINY OSTRÓWEK NA LATA 2016-2022... 7	
	1. Organizacja procesu tworzenia Strategii	9
	2. Zgodność z innymi dokumentami wyższego szczebla.....	11
	3. Harmonogram prac.....	14
III)	DIAGNOZA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY.....	15
	1. Położenie i powiązanie Gminy z otoczeniem.....	15
	2. Historia i zabytki.....	17
	3. Środowisko geograficzno – przyrodnicze oraz walory turystyczne	18
	4. Struktura ludności I procesy demograficzne.....	19
	5. Rynek pracy, przedsiębiorczość i rolnictwo	21
	6. Infrastruktura społeczna	26
	7. Ochrona zdrowia.....	32
	8. Kultura.....	32
	9. Infrastruktura techniczna.....	34
	10. Warunki życia i poziom zamożności społeczeństwa.....	36
	11. Finanse.....	36
IV)	ANALIZA ZASOBÓW GMINY I OTOCZENIA ZEWNĘTRZNEGO	37
	1. Analiza SWOT/TOWS	37
	2. Analiza głównych problemów.....	40
V)	WIZJA, MISJA I CELE STRATEGICZNE	41
	1. Wizja Gminy Ostrówek.....	42
	2. Misja Gminy Ostrówek.....	42
	3. Obszary kluczowe, cele strategiczne i cele operacyjne	43
	4. Zadania.....	44
❖	OBSZAR GOSPODARKA I ŚRODOWISKO.....	45
❖	OBSZAR DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I REKREACJA.....	48
❖	OBSZAR SPOŁECZEŃSTWO I USŁUGI PUBLICZNE.....	49
❖	OBSZAR ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY.....	50
VI)	WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY OSTRÓWEK - REKOMENDACJE.....	52
	1. Poziom organizacyjny	52
	2. Poziom merytoryczny	53
	3. Przeglądy strategiczne i aktualizacja Strategii	53
	4. Monitoring strategii	54
	5. Poziom społeczny.....	56
	Pozyskiwanie akceptacji społecznej dla zadań i projektów strategicznych.....	56
	Uzyskiwanie poparcia zewnętrznego.....	56

I) WSTĘP

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu lokalnego, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni Gminy. Okres objęty Strategią dotyczy okresu programowania 2016-2020.

Strategia rozwoju Gminy to dokument strategiczny opracowany w odniesieniu do podmiotowej sytuacji Gminy i określonego przedziału czasowego. Założenia, cele i wnioski zawarte w dokumencie powinny być sumą konsensusu społecznego z uwzględnieniem kluczowych cech samorządu terytorialnego. Strategia rozwoju Gminy jest planem systemowego, długofalowego działania władz i podmiotów zaangażowanych, uwzględniającym czynniki zewnętrzne wpływające na sytuację Gminy tj. szanse i zagrożenia oraz aspekty wewnętrzne warunkujące o potencjale podmiotu. Strategia rozwoju Gminy to wyraz oczekiwań i ambicji społeczeństwa, ale też poziomu jego aktualnego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego oraz stopnia świadomości obywatelskiej.

Istotą spójnej i kompleksowej strategii rozwoju są następujące elementy:

- całościowe i kompleksowe ujęcie przedmiotu i celów,
- diagnoza kluczowych problemów (aktualnych i przewidywanych przyszłych),
- identyfikacja jasnych i mierzalnych celów,
- opracowanie systemu działań ukierunkowanych na konsekwentną realizację wyznaczonych celów,
- koncentracja na określonej i ograniczonej liczbie zadań,
- opcjonalność i elastyczność doboru działań w sytuacji zmienności otoczenia,
- trwałość rezultatów podjętych działań.

Strategia rozwoju Gminy powinna opierać się na zrównoważonej definicji celów i środków działań z uwzględnieniem szans jakie płyną z otoczenia zewnętrznego Gminy, a także na eksponowaniu i optymalnym wykorzystaniu potencjału Gminy, jej zasobów i sił wewnętrznych.

Respektując nowatorskie zasady rozwoju regionalnego w Polsce (tzw. nowy paradygmat rozwoju regionalnego), Strategia uwzględnia potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty gminnej, promując współpracę pomiędzy samorządem oraz sektorem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami, mającymi wpływ na

realizację celów strategicznych Gminy. Dlatego w systemie zarządzania polityką rozwoju Strategia pełni kluczową funkcję – jako generalny plan postępowania władz samorządu gminnego, ale również jako narzędzie współpracy z innymi partnerami samorządowymi prywatnymi i pozarządowymi. Tworzenie partnerstw na etapie realizacji poszczególnych kierunków interwencji niniejszej Strategii będzie miało kluczowe znaczenie dla pozyskiwania zewnętrznych zasobów finansowych.

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 jest narzędziem wspierania pozytywnych zmian w całej przestrzeni gminnej oraz niwelowania barier pojawiających się w otoczeniu. W tym kontekście szczególnie ważna jest współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, w tym szczególnie współpraca z Łódzkim Obszarem Metropolitalnym oraz lokalnymi grupami działania.

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 została przygotowana w wyniku prac, prowadzonych przez kierownictwo Gminy oraz zewnętrznych ekspertów. Dokument uwzględnia wnioski i rekomendacje sformułowane w ramach szerokiej debaty publicznej, której elementem były w szczególności spotkania zespołu opracowującego Strategię oraz spotkania konsultacyjne z mieszkańcami.

Strategia jest spójna z priorytetami i celami dokumentów szczebla krajowego i regionalnego, tj. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie; Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju do 2030r.; Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030; Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju; krajowych strategii sektorowych oraz Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020.

II) PRZESŁANKI BUDOWY STRATEGII ROZWOJU GMINY OSTRÓWEK NA LATA 2016-2022

Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy jest odpowiedzią na dynamikę zmian społeczno- gospodarczych zachodzących w obrębie Gminy jak i w jej otoczeniu (rzeczywiste zjawiska i procesy- natury gospodarczej, społecznej, kulturowej, zarządczej, itp.), a także wynika z nurtu przesłanek formalno – prawnych, uzasadniających potrzebę weryfikacji wszystkich dokumentów strategicznych wszystkich JST w kraju.

Wśród kluczowych czynników, determinujących potrzebę przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016 -2022 należy wymienić:

1. Dostosowanie Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego, w tym ujednoczenie horyzontu czasowego Strategii z horyzontem czasowym nowego okresu programowania Unii Europejskiej oraz dokumentów nadrzędnych.

Ostatnie lata to okres powstawania nowych i aktualizacji istniejących dokumentów planistycznych o charakterze strategicznym szczebla krajowego i regionalnego. Uchwalona została Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR), wprowadzająca nowy paradygmat polityki regionalnej w Polsce, zaktualizowano dokumenty europejskie (Strategia Europa 2020), krajowe (Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2020, Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030) i regionalne, w tym Strategię Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020. Uwzględnienie wytycznych i rekomendacji, płynących z dokumentów nadrzędnych, pozwoliło na skorelowanie Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek z priorytetami rozwojowymi województwa, a w dalszej perspektywie na korzystanie z nowych narzędzi polityki regionalnej.

Horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek sięga 2022 roku, czego bezpośrednim uzasadnieniem jest przyjęcie okresu obejmującego kolejną perspektywę finansową Unii Europejskiej (tj. 2014-2020), a także zbieżnego z horyzontem Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego przy uwzględnieniu zasady „n+2”.

2. Dostosowanie polityki rozwoju do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w gminie i jej otoczeniu.

Gmina, to nie tylko wydzielony granicami administracyjnymi obszar, ale przede wszystkim społeczność lokalna, w której na bieżąco ulega zmianie sytuacja społeczna, demograficzna i gospodarcza. Szereg poważnych przeobrażeń, jak np. ogólnosiątkowe spowolnienie gospodarcze (i związane z tym mniejsze dochody budżetowe oraz pogarszający się stan finansów publicznych), rosnące dysproporcje w dynamice rozwoju JST czy zmiana obserwowanych trendów demograficznych, wpływa w dużym stopniu także na sytuację Gminy. Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek powinna zatem opierać się na konkretnych założeniach oraz definiować cele i kierunki interwencji, służące podnoszeniu konkurencyjności Gminy oraz przełamaniu strukturalnych problemów gospodarczych i społecznych. Realizacja tych wyzwań nierzadko wiąże się z podejmowaniem współpracy z samorządami innych szczebli, instytucjami państwowymi, partnerami społecznymi i prywatnymi. Stąd też Strategia nie obejmuje wyłącznie zadań będących w kompetencjach samorządu gminnego, ale wskazuje na rozwiązania niezbędne dla stałego i efektywnego rozwoju całej wspólnoty Gminy Ostrówek. Takie podejście jest zgodne z nowym paradygmatem polityki regionalnej państwa i wieloszczeblowym zarządzaniem polityką rozwoju JST.

1. Organizacja procesu tworzenia Strategii

Zarządzanie strategiczne to kierowanie rozwojem w długim okresie czasu, dzięki wykorzystaniu rzetelnej wiedzy do analiz i oceny bieżącej oraz przyszłej sytuacji JST, a także dzięki przywydywaniu zmian w otoczeniu.

Zgodnie z tymi założeniami prace nad stworzeniem Strategii przebiegały wieloetapowo, począwszy od planowania wstępnego (plan for planning, organizacja procesu), poprzez analizy strategiczne i statystyczne (diagnoza sytuacji), określenie wizji i misji oraz wybór obszarów priorytetowych i celów strategicznych, po budowę planu operacyjnego i wdrażanie Strategii wraz systemem jej monitoringu.

A. Obraz środowiska lokalnego – diagnoza społeczno-gospodarcza

Planowanie strategiczne opiera się na możliwie obiektywnej ocenie sytuacji społeczno-gospodarczej oraz potencjału JST, uwzględniającej jej powiązanie z otoczeniem. Celem pozyskania takiej oceny, przeprowadzona została diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Ostrówek, w układzie dynamicznym (kilkuletnim) i porównawczym (benchmarkingowym). Efektem prac było powstanie raportu diagnostycznego, opisującego podstawowe uwarunkowania rozwojowe Gminy – materiał analityczny, charakteryzujący stan istniejący oraz główne tendencje społeczno-gospodarcze. Dokument opracowany został przede wszystkim w oparciu o materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) oraz dane Urzędu Gminy w Ostrówku. Wnioski z diagnozy społeczno-gospodarczej stały się materiałem wyjściowym do analizy zasobów własnych i otoczenia (analiza SWOT) podczas jednego ze spotkań z władzami Gminy.

B. Analiza strategiczna uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych metodą SWOT/TOWS

Raport diagnostyczny, charakteryzujący podstawowe uwarunkowania rozwojowe Gminy, posłużył jako impuls do dyskusji dotyczącej zasobów wewnętrznych Gminy oraz wpływu otoczenia zewnętrznego. W trakcie prac nad tworzeniem Strategii dokonano oceny i analizy potencjału Gminy oraz szans i zagrożeń dla jej dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego. W tym celu przeprowadzono analizę SWOT. Zamieszczona w niniejszej Strategii analiza SWOT, stała się podstawą do sformułowania podstawowych wyzwań i zagadnień strategicznych.

C. Identyfikacja głównych kierunków rozwoju Gminy i sformułowanie planu operacyjnego

Przedmiotem kolejnych prac stał się wybór obszarów priorytetowych i celów strategicznych oraz budowa planu operacyjnego Strategii. W oparciu o wyniki diagnozy społeczno-gospodarczej oraz analizy SWOT, dokonano identyfikacji obszarów priorytetowych (kierunków rozwoju) dla rozwoju Gminy Ostrówek, czyli takich, które odzwierciedlają zasadnicze pola działań w zakresie intensyfikowania rozwoju. W efekcie prac zdefiniowano 4 obszary strategiczne.

Kolejnym etapem prac było opracowanie planu operacyjnego Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek. Plan uwzględnia wytyczne i założenia zawarte w dokumentach wyższego rzędu (dokonano analizy zgodności celów strategicznych i kierunków interwencji z priorytetami dokumentów szczebla krajowego i regionalnego) oraz realizuje wnioski płynące z opracowanej uprzednio analizy SWOT i postulatów zgłaszanych przez członków Zespołu ds. Strategii. Dla ukazania hierarchii powiązań łączących poszczególne elementy planu operacyjnego, zaprojektowano go w następującym układzie:

- strategiczne obszary rozwoju – główne kierunki rozwoju;
- cele strategiczne – długookresowe;
- cele operacyjne – średniookresowe;
- kierunki interwencji (kluczowe zadania)

Plan operacyjny został poddany szczegółowej dyskusji i niezbędnym uzupełnieniom, czym zwieńczono pracę merytoryczną nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022. Ostateczna wersja Strategii jest dokumentem perspektywicznym i długofalowym, a jednocześnie wskazującym priorytety i narzędzia realizacji, które na najbliższe lata wydają się stwarzać największe możliwości dla rozwoju społeczno-gospodarczego całej wspólnoty samorządowej. Z biegiem czasu, na etapie

wdrażania, Strategia ulegać będzie modyfikacjom i aktualizacjom w taki sposób, aby jej realizacja dostosowana była do bieżących potrzeb i aspiracji społeczności lokalnej.

2. Zgodność z innymi dokumentami wyższego szczebla

Wszystkie działania ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 zostały przygotowane pod kątem zgodności z poniższymi dokumentami. Strategia jest zatem dokumentem, który w pełni wpisuje się w dokumenty strategiczne wyższego szczebla.

Tabela 1: Wykaz dokumentów strategicznych wyższego szczebla, w które wpisuje się Strategia

<p>Poziom europejski</p>	<p>Strategia Europa 2020 jest dokumentem nadrzędnym względem funduszy polityk unijnych (polityki spójności, wspólnej polityki rolnej oraz wspólnej polityki rybołówstwa). Wszystkie podejmowane w ich ramach działania, muszą być zgodne z tym dokumentem.</p> <p>Strategia Europa 2020 obejmuje trzy priorytety:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inteligentny rozwój – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji • Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej • Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną <p>Polityka spójności 2014-2020 obejmuje szereg zasad, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skoncentrowanie na priorytetach strategii „Europa 2020” • Nagradzanie wysokiej wydajności • Wspieranie planowania zintegrowanego • Skoncentrowanie na wynikach – monitorowanie postępów w osiągnięciu uzgodnionych celów • Wzmacnianie spójności terytorialnej <p>Ustawodawstwo dotyczące polityki spójności obejmuje między innymi regulacje dotyczące najważniejszych rozporządzeń określających ogólne zasady funkcjonowania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR).</p>
---------------------------------	---

<p>Poziom krajowy</p>	<p>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030 (DRSK)</p> <p>Celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie celu kluczowego będzie możliwe dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji) • Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) • Efektywności i sprawności państwa. <p>Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK)</p> <p>Dokument w perspektywie średniookresowej, odnoszący się do celów strategicznych zawartych w DRSK i wskazujący strategiczne zadania państwa w trzech obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprawne i efektywne państwo • Konkurencyjna gospodarka • Spójność społeczna i terytorialna. <p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 (KSRR)</p> <p>Celem strategicznym polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla</p> <p>osiągnięcia celów rozwoju kraju, jakimi są wzrost, zatrudnienie i spójność w horyzoncie długookresowym. KSRR zawiera trzy cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów • Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych • Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie
<p>Poziom regionalny</p>	<p>Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020</p> <p>Strategiczna polityka rozwoju województwa łódzkiego pozwoli na kształtowanie regionu nowoczesnego i atrakcyjnego gospodarczo oraz przyjaznego dla jego mieszkańców.</p> <p>Jej generalnym wyzwaniem jest zrównoważony rozwój województwa. Do pozostałych wyzwań należą m. in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Restrukturyzacja technologiczna gospodarki • Kreatywny kapitał ludzki

- Rozwój głównych ośrodków miejskich i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
- Sprawne powiązania transportowe
- Dostęp do dobrej jakości usług publicznych
- Zmniejszenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego
- Rozwój kapitału społecznego i wzmacnianie tożsamości regionalnej
- Ochrona zasobów przyrodniczych

Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020+

Dokument ten pełni funkcję ogólnej Strategii Rozwoju ŁOM oraz operacyjnej Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Z wizji ŁOM, jako obszaru integracji, wynika misja rozwoju. Misję wyraża dążenie, aby Łódzki Obszar Metropolitalny 2020+ roku stał się w Europie Środkowo-Wschodniej: najlepiej skomunikowanym obszarem (transport drogowy, kolejowy i tramwajowy oraz towarowy transport lotniczy i technologie informacyjne), ważnym obszarem koncentracji „przemysłów spotkań” (logistyka, turystyka biznesowa, kongresowa i kulturowa) i działalności stymulujących spotkania (kultura, w tym produkcja filmowa, moda i wzornictwo), zrewitalizowanym obszarem kreatywnego wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego (odwołującym się do dziedzictwa wielokulturowego i przemysłowego).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

Program odpowiada na kluczowe wyzwania rozwojowe regionu, przyczyniając się jednocześnie do realizacji celów Umowy Partnerstwa i włączając się w realizację celów Strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020.

Kieruje wsparcie na obszary istotne dla rozwoju województwa, w szczególności koncentrując środki na dziedzinach, w których region charakteryzuje się największym odchyleniem od celów krajowych strategii Europa 2020, przy uwzględnieniu regionalnego potencjału.

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek jest także zgodna z aktami prawa miejscowego w szczególności: z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013-2018, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Ostrówek oraz Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Ostrówek na lata 2016-2024.

3. Harmonogram prac

Prace nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 miały miejsce w lutym 2016 roku i przebiegały zgodnie z poniższym harmonogramem:

Etap I: Prace przygotowawcze:

1. Spotkanie z władzami Gminy.
2. Prezentacja zakresu prac oraz zakresu odpowiedzialności poszczególnych osób zaangażowanych w proces tworzenia Strategii.
3. Ustalenie składu osobowego zespołu odpowiedzialnego za przygotowanie Strategii.
4. Zebranie danych statystycznych i informacji niezbędnych do opracowania raportu diagnostycznego.

Etap II: Przeprowadzenie procesu diagnostycznego, obejmującego podstawowe uwarunkowania:

1. Diagnoza stanu zasobów Gminy Ostrówek oraz tendencji rozwojowych zachodzących w sferze przestrzenno – środowiskowej oraz społeczno – gospodarczej (badanie ankietowe).

Etap III – Analiza strategiczna Gminy Ostrówek oraz budowa planu operacyjnego Strategii na lata 2016-2022:

1. Spotkanie strategiczne z zespołem odpowiedzialnym za przygotowanie Strategii.
Cele spotkania:
 - omówienie metodyki procesu budowania strategii metodą partnerską oraz znaczenia partycypacji społecznej w planowaniu strategicznym,
 - przeprowadzenie analizy SWOT dla Gminy Ostrówek,
 - próba wyboru priorytetów inwestycyjnych Gminy Ostrówek do roku 2022,
 - wypracowanie dokumentu wstępnego do konsultacji społecznych,
2. Drugie spotkanie strategiczne z zespołem odpowiedzialnym za przygotowanie Strategii. Cele spotkania:
 - weryfikacja wyników analizy SWOT dla Gminy Ostrówek,
 - weryfikacja obszarów priorytetowych dla Gminy Ostrówek oraz zagadnień strategicznych w poszczególnych obszarach,
 - formułowanie celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków interwencji,

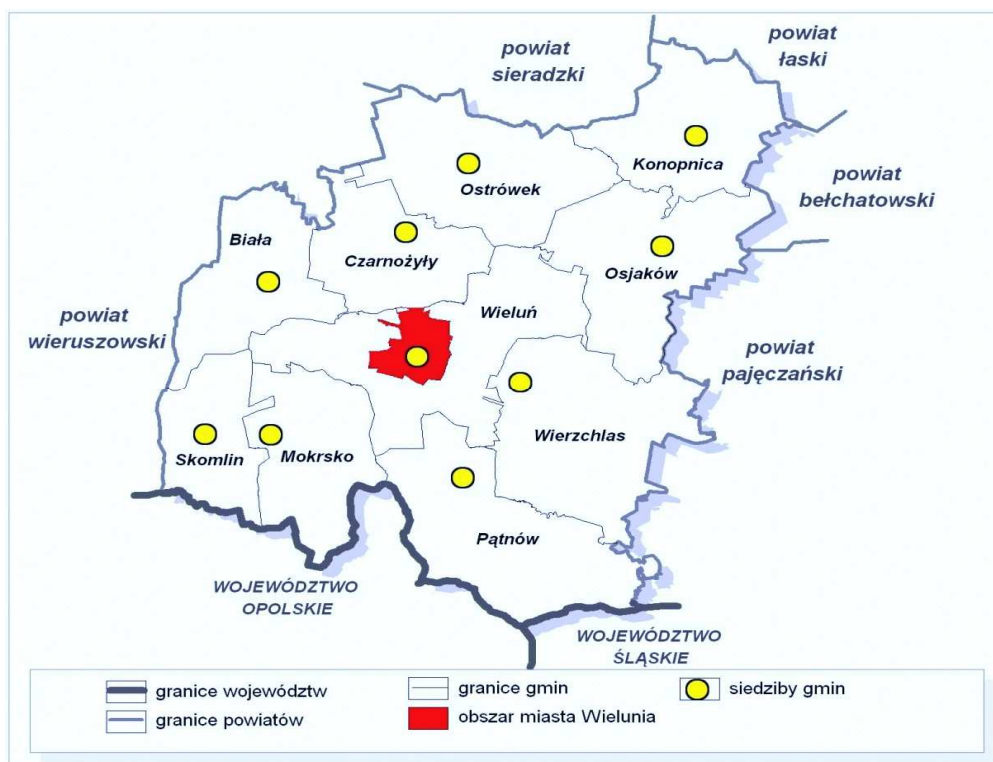
Etap IV: Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022:

1. Zapewnienie zgodności Strategii z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla – praca ekspercka.
2. Konsultacje wersji roboczej Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 ze środowiskami lokalnymi.
3. Opracowanie dokumentu końcowego Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022.

III) DIAGNOZA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA GMINY

1. Położenie i powiązanie Gminy z otoczeniem

Gmina Ostrówek położona jest w północnej części powiatu wieluńskiego, w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego. Graniczy z gminami: Złoczew-na północy, Konopnica i Osjaków – na wschodzie, Czarnożyły i Wieluń - na południu i Lututów na zachodzie.

Siedziba gminy znajduje się w odległości 15 km od Wielunia, 32 km od Sieradza oraz 85 km od Łodzi, 85 km od Częstochowy, 133 km od Wrocławia i 142 km od Katowic – większych ośrodków naukowych, kulturalnych i przemysłowych. Terytorium gminy wynosi 102 km². Rozciągłość południkowa wynosi 11 km, a równoleżnikowa – 17 km. Strukturę terytorialną tworzy 13 sołectw: Bolków, Dębiec, Dymek, Janów, Milejów, Niemierzyn, Nietuszyna, Okalew, Ostrówek, Rudlice, Skrzywno, Wielgie, Wola Rudlicka. Gmina Ostrówek należy do typu gmin o charakterze rolniczo-leśnym (użytki rolne stanowią 60-70% terenu gminy, grunty leśne 20-30%).

Średnia gęstość zaludnienia na terenie Gminy wynosi 45 osób/km². Sieć osadnicza gminy zlokalizowana jest głównie przy ciągach komunikacyjnych w postaci pasm zabudowy. Tylko miejscowości Ostrówek, Skrzywno i Wielgie posiadają wielodrożny system zabudowy. W przypadku Ostrówka możliwe jest także wyodrębnienie centrum na przecięciu głównych dróg wiodących przez tę miejscowość. Najważniejsze dla mieszkańców funkcje usługowe - administracja, ochrona zdrowia, oświata, handel zlokalizowane są w Ostrówku. W pozostałych wsiach obecność funkcji usługowej ogranicza się do placówek oświatowych (Skrzywno, Okalew, Janów, Wielgie) oraz usług służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców.

Do głównych czynników rozwoju gospodarczego danego obszaru należy jego położenie, zasoby naturalne oraz potencjał ludnościowy.

2. Historia i zabytki

Większość obszaru dzisiejszej gminy Ostrówek wchodziło od zarania dziejów w skład historycznej Ziemi wieluńskiej. W okresie wczesnego średniowiecza terytorium to stanowiło część składową „ziemi rudzkiej”, zwanej tak od siedziby kasztelanii i archidiakonatu w dzisiejszej podwieluńskiej wsi Rudzie. Tylko niewielkie tereny należały do kasztelanii sieradzkiej (Oleśnica, Ostrówek, Wielgie, Wola Rudnicka). W okresie piastowskim ziemie te były jednostkami terytorialnymi i politycznymi. W XIV w. ukształtowały się powiaty jako jednostki administracyjno – sądowe a obszar obecnej gminy Ostrówek znalazł się w powiecie wieluńskim. Pierwsze wzmianki o miejscowościach wchodzących obecnie w skład gminy Ostrówek pochodzą z przełomu XIV/XV stulecia. W dokumentach jakie się dotychczas zachowały, najstarszą „metryką” poszczycić się mogą dwie miejscowości: Niemierzyn i Skrzywno, o których pierwsze adnotacje zapisano w 1380 r. Dziedzicem tych miejscowości był wówczas niejaki Niemierza ze Skrzywna. Z połowy XV stulecia pochodzą natomiast wzmianki o miejscowościach: Rudlice (1416), Wielgie (1419), Ostrówek (Ostrów 1446), Okalew (1454), Nietuszyna (1469) i Bolków (pierwotnie jako Bolików). W tamtym czasie Rudlice posiadały największe znaczenie na tym terenie, stając się siedzibą parafii, prawdopodobnie już w początkach XV w. Nazwa wsi Ostrówek pojawiła się w źródłach pisanych jako Ostrow w 1446 r. Paweł i Mikołaj Ostrowscy zapewne właściciele miejscowości odnotowani są także w latach 1458 i 1459-1461. Krótkie wzmianki o Ostrowie pojawiają się również w XVI stuleciu. Prawdopodobnie było to gniazdo rodzinne rodziny Ostrowskich, pieczętującej się herbem Gryf. W 1608 r. zapisana została nowa, zachowana do dzisiaj nazwa miejscowości. Wieś nie była nigdy ośrodkiem większej włości, zamieszkiwała na jej terenie szlachta jednowioskowa. Z początkiem XVI stulecia ukształtowała się w miarę stabilna sieć osiedleńcza, która w większości stanowiła wówczas obszar parafii Rudlice (wyjątek stanowi miejscowość Ostrówek, która należała do parafii Uników oraz Wielgie przynależne do parafii Stolec). W drugiej połowie XVIII wieku i w początkach następnego stulecia (w okresie rozbiorów i wojen napoleońskich), na terenie obecnej gminy Ostrówek zachodziły znaczące zmiany społeczne i gospodarcze. W wyniku zagospodarowania nowych terenów, dotychczas pokrytym lasem, powstały trzy nowe osady, w tym: Dębiec, Dobryszyny i Dymek. Ośrodkiem osadniczym, wokół którego przez wiele wieków skupiało się lokalne życie mieszkańców w XIX i pierwszej połowie XX wieku były parafialne Rudlice, przy czym najludniejszą osadą w tamtym czasie było Skrzywno, które stanowiło lokalne centrum skupiające wokół siebie kilka folwarków. W latach I wojny światowej gmina Skrzywno (która powstała w 1866 r. w wyniku reformy administracyjnej) znalazła się pod okupacją niemiecką. Wchodziła wówczas w skład Gubernatorstwa Warszawskiego. W planach okupanta było włączenie tej części powiatu wieluńskiego do Rzeszy Niemieckiej. Pomiędzy 1918 a 1939 r. gmina Skrzywno obejmowała swym zasięgiem

te same obszary, jakie wchodziły w jej skład w okresie zaborów, w tym 72 wsi sołeckich. Po niemiecko-sowieckiej agresji na Polskę w 1939 r. i dokonaniu rozbioru ziem polskich, powiat wieluński wraz z zachodnimi obszarami państwa polskiego został wcielony do Rzeszy Niemieckiej. Obszar gminy według danych niemieckich z 1940 r. wynosił 7062 ha. Niemcy pozostawili gminę w jej dotychczasowym kształcie terytorialnym, lecz zlikwidowali jej samorząd. Po wyzwoleniu ziem polskich spod okupacji hitlerowskiej odbudowano administrację sprzed 1939 r. Na początku 1946 r. na terenie gminy znajdowały się następujące gromady: Bolków, Dymek, Janów, Milejów, Niemierzyn, Nietuszyna, Okalew, Ostrówek, Piskornik, Rudlice, Skrzywno, Wola Rudlicka i Wielgie.

Po zmianach społeczno-politycznych, jakie nastąpiły w naszym kraju w 1989r. odrodził się a samorząd gminny. Gmina odzyskawszy swą podmiotowość prawno-publiczną przejęła wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym. Władze gminy (Rada Gminy, Wójt) wybierane są przez społeczność lokalną w wyborach demokratycznych. Gmina Ostrówek jest jedną z 10 gmin w powiecie wieluńskim, a jedna z 2 478 gmin w Polsce.

3. Środowisko geograficzno – przyrodnicze oraz walory turystyczne

Gmina Ostrówek położona jest w obrębie Niecki Sieradzkiej i posiada równinno-płaską rzeźbę terenu. Głównym ciekim odwadniającym obszar gminy jest rzeka Oleśnica ze swym lewobrzeżnym dopływem Pyszny. W gminie występują złoża piasku oraz złoża węgla brunatnego. Wschodnia część Gminy o powierzchni 223,8 ha leży w obszarze "Nadwarciańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu" co stanowi 2,19 % Gminy Ostrówek. Około 25% powierzchni Gminy zajmują lasy - powierzchnia leśna wynosi 25,2 km (2461 ha). Są one zlokalizowane głównie we wschodniej części gminy.

Na obszarze Gminy Ostrówek występują zarówno wielkoobszarowe jak i indywidualne formy ochrony przyrody w tym:

– Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Park Krajobrazowy obejmuje swoim zasięgiem 9 gmin: Widawę, Konopnicę, Burzenin, Zapolice, Sieradz, Sędziejowice, Ostrówek, Rusiec, Zduńską Wolę. Powierzchnia parku wynosi 25330 ha. Przedmiotem ochrony są doliny rzek Warty, Widawki, Grabi, Oleśnicy, Niecieczy i Wierznicy wraz z zamieszkującym je światem roślinnym i zwierzęcym.

- Pomniki przyrody (4 okazy w m. Wielgie, 1 w m. Ostrówek i 1 w m. Kuźnica)

Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie. Do pomników przyrody ożywionej na terenie gminy należą pojedyncze drzewa odznaczające się sędziwym wiekiem, wielkością, niezwykłymi kształtami lub innymi cechami. Na terenie gminy Ostrówek za pomniki przyrody uznano trzy dęby szypułkowe, dwa graby zwyczajne oraz lipę drobnolistną.

- **Użytki ekologiczne**

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie Gminy utworzono 11 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 21,81 ha.

Do walorów turystycznych Gminy należą:

- Park z XIX w o pow. 8.09 ha w Wielgiem
- Park z XIX w o pow. 8.21 ha w Ostrówku z zespołem dworskim i stawami
- Dwór z II połowy XIX w. w Wielgiem
- Młyn wodny z 1909r w miejscowości Kuźnica
- Kaplica podworska z początku XX wieku w miejscowości Wielgie
- Cmentarzysko kultury trzcinieckiej z 2 połowy I i początku II okresu epoki brązu złożone z 16 kurhanów w Okalewie
- Cmentarz ewangelicko-augsburski z przełomu XVIII i XIX w. w Ostrówku
- Osada ze schyłku neolitu i wczesnej epoki brązu w Okalewie

4. Struktura ludności i procesy demograficzne

Na koniec 2015 r. Gmina Ostrówek liczyła 4562 mieszkańców w tym 2332 kobiet. Zasadniczy wpływ na kształt polityki społecznej w całym województwie łódzkim jak i w Gminie Ostrówek będą miały procesy demograficzne, które uwidoczniły się i nasiliły w ostatnich latach. Do tych procesów zaliczamy:

- zmieniony model rodziny (małodzieństwo rodzin, samotne rodzicielstwo)
- opóźnianie wieku zawierania małżeństw i rodzenia pierwszego dziecka

- wzrost liczby jednoosobowych gospodarstw domowych
- ujemny przyrost naturalny i malejąca dzietność
- wzrost przeciętnej długości życia
- migracje wewnętrzne i zagraniczne
-

Tabela 2: Struktura wiekowa ludności gminy/powiatu w 2014 r.

	powiat	gmina
ludność	77513	4539
w tym kobiety	39 624	2312
urodzenia żywe	709	22
zgony	886	75
przyrost naturalny	-177	-53
saldo migracji ogółem	-112	19
ludność w wieku:		
przedprodukcyjnym	14303	846
produkcyjnym	48108	2821
poprodukcyjnym	15102	872

Zmiany w zaludnieniu Gminy w okresie perspektywicznym warunkowane będą przebiegiem procesów społeczno-gospodarczych, zarówno na jego obszarze, jak również w regionie oraz w kraju. Kondycja ekonomiczna mieszkańców, możliwości zapewnienia godnych warunków życia (praca, mieszkanie, dostęp do usług) zdecydują o ruchliwości przestrzennej ludności, a także wpłyną na poziom przyrostu naturalnego stanowiącego różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów. Mimo tendencji malejącej wskaźnik przyrostu naturalnego nadal utrzymuje się na ujemnym poziomie. Analiza trendu wskazuje na zmniejszającą się liczbę dzieci i młodzieży oraz rosnącą liczbę seniorów. Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały w perspektywie kolejnych lat dostosowania oferty edukacyjnej kulturalnej i sportowej oraz działań wspomagających rodzinę. W drugim przypadku trzeba zapewnić system wsparcia w postaci pomocy materialnej i rzeczowej oraz rozwoju usług medycznych, rehabilitacyjnych i opiekuńczych dla seniorów.

Tabela 3: Struktura ludności wg. płci i wieku – stan na 31.12.2015 r.

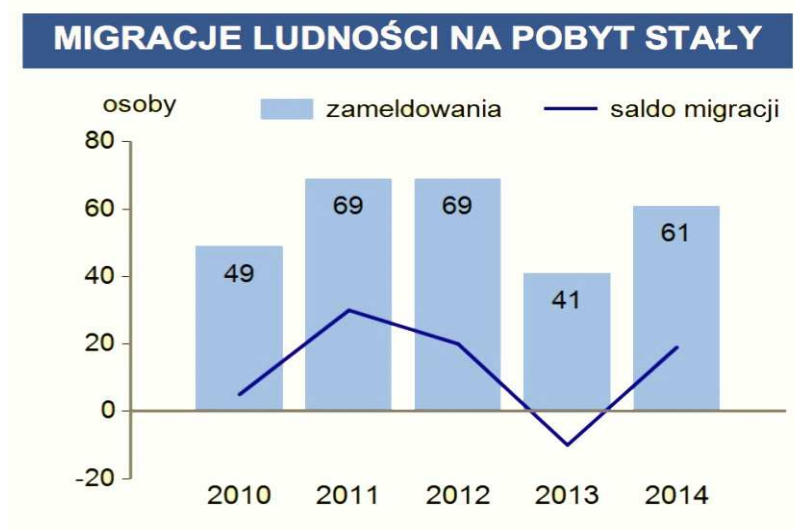
wiek	kobiety	mężczyźni	ogółem
0-3	79	75	154
4-5	43	47	90
6	23	34	57
7	26	29	65
8-12	119	111	230

13-15	74	67	141
16-17	61	59	120
18	25	21	46
19-65	1448	1541	2989
Powyżej 65	434	236	670
Ogółem	2332	2230	4562

W Gminie obserwujemy także zjawisko migracji związane z opuszczaniem miejsca zamieszkania przez osoby młode (w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym). Jest to spowodowane brakiem oferty edukacyjnej na poziomie wyższym niż gimnazjalny na terenie Gminy i może być w przyszłości poważnym zagrożeniem demograficznym oraz poszukiwaniem zatrudnienia w pozarolniczej działalności.

Tabela 4: Migracje ludności – stan na 31.12.2015 r.

5. Rynek pracy, przedsiębiorczość i rolnictwo

Gmina Ostrówek jest gminą typowo rolniczą, 68,8 % jej powierzchni stanowią użytki rolne. Charakter gminy, mimo nie najlepszych warunków glebowych, wynika z tradycji zajmowania się rolnictwem z pokolenia na pokolenie, bądź braku możliwości zatrudnienia w innych gałęziach gospodarki.

Struktura gruntów w gminie Ostrówek według danych z ewidencji gruntów z 2014 r.

1. Użytki rolne 4940 ha (48,84 %)
2. Grunty leśne w tym:
 - lasy 2733 ha (27,02 %)
 - inne 21ha (0,21 %)
3. Grunty zabudowane i zurbanizowane 224 ha (2,21 %)

4. Wody 26 ha (0,26 %)

5. pozostałe grunty i nieużytki 2171 ha (21,46 %)

Na terenie gminy przeważają gleby słabe, mało urodzajne, wytworzone z piasku luźnego: klasy V – 40,6% powierzchni wszystkich gleb i klasy VI – 25% powierzchni wszystkich gleb. Tylko we wschodniej i środkowej części gminy występują gleby klasy III i IV, stanowiąc łącznie 32,8 % wszystkich gruntów. Warunki glebowo – klimatyczne zdecydowały, że w gminie uprawione są głównie zboża, w tym żyto oraz ziemniaki. Jedynie we wschodniej części gminy, na gruntach III i IV klasy rozwinęło się warzywnictwo i sadownictwo.

Według danych statystycznych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, w dniu 31 grudnia 2015 r. w Gminie Ostrówek zarejestrowanych było 148 podmiotów gospodarki narodowej (w tym 147 stanowiły podmioty prywatne).

Tabela 5: Zarejestrowane na terenie Gminy podmioty gospodarki narodowej – stan na 31.12.2015 r.

WYSZCZEGÓLNIENI E	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PODMIOTY WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH						
Ogółem	73	85	99	116	135	148
Sektor publiczny	1	1	1	1	1	1
Sektor prywatny	72	84	98	115	134	147
PODMIOTY WEDŁUG DZIAŁÓW I SEKCJI PKD						
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo (01 – 03)	1	1	2	2	3	4
Górnictwo i wydobywanie (05 – 09)	1	2	2	1	1	1
Przetwórstwo przemysłowe (10 – 33)	10	15	16	18	18	20
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	0	0	0	0
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja (36 – 39)	0	0	0	0	0	0
Budownictwo (41 – 43)	12	14	11	16	17	17

Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (45-47)	30	32	42	39	52	55
Transport i gospodarka magazynowa (49-52)	0	8	10	12	14	14
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (55-56)	4	4	4	5	5	7
Informacja i komunikacja (58-63)	0	0	0	2	3	3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (64-68)	2	3	3	3	3	3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (69-75)	1	1	2	4	3	5
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (77-82)	0	1	2	4	6	7
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (68)	0	0	0	0	0	0
Administracja publiczna, obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (84)	0	0	0	0	0	0
Edukacja (85)	0	0	0	1	1	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (86-88)	1	1	1	2	2	2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	0	0	0	0	0
Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0	0	0

Dominujące obszary działalności gospodarczej wg. działów i sekcji PKD:

- Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- Przetwórstwo przemysłowe
- Budownictwo
- Transport i gospodarka magazynowa
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Cechą charakterystyczną działalności gospodarczej na terenie Gminy jest obecność dużej liczby firm małych. Wśród funkcjonujących podmiotów w 2014 r. ok. 99,9 % stanowiły zakłady zatrudniające od 0 do 9 osób. Pozostały % stanowiły podmioty zatrudniające 10-49 osób.

Taki stan rzeczy odzwierciedla ogólne tendencje panujące w gospodarce, gdzie najbardziej konkurencyjnymi i wytwarzającymi największą część Produktu Krajowego Brutto podmiotami są właśnie najmniejsze przedsiębiorstwa, które jednocześnie najbardziej elastycznie potrafią reagować na zmiany zachodzące na rynku. Należy zwrócić także uwagę, że te przedsiębiorstwa są też najbardziej podatne na zewnętrzną koniunkturę gospodarczą i ich rozwój jest uzależniony od pomocy instytucji okołobiznesowych. Te przedsiębiorstwa są również najbardziej innowacyjnymi podmiotami gospodarki narodowej. Powstanie, rozwój i przetrwanie małego i średniego przedsiębiorstwa prywatnego w decydującym stopniu zależy od otoczenia, w którym ono funkcjonuje. Otoczenie to niesie wiele zagrożeń, ale występują w nim również instytucje, które działają na rzecz jego stabilizacji i rozwoju. Jedną z najistotniejszych przeszkód rozwoju małej przedsiębiorczości w regionie jest brak zasobów finansowych oraz brak wykwalifikowanych kadr, które potrafiłyby sprawnie zarządzać przedsiębiorstwem. Dużej części małych firm nie stać na samodzielne ponoszenie kosztów związanych ze zbieraniem informacji o innowacjach, technologii i o rynkach. Małe firmy mają również duże trudności w dostępie do funduszy kredytowych, gdyż dla banku stanowią ryzyko.

Innowacyjność firm określana jest najogólniej jako zdolność i motywacja do poszukiwania i komercyjnego wykorzystywania jakichkolwiek wyników badań naukowych, nowych koncepcji, pomysłów i wynalazków, prowadzących do wzrostu poziomu nowoczesności i wzmocnienia pozycji konkurencyjnej firmy czy realizacji ambicji technicznych przedsiębiorcy. W tym kontekście innowacje - rozumiane jako proces uczenia się zarówno ze źródeł wewnętrznych, jak i zewnętrznych - są traktowane jako podstawowe źródło kumulowania (budowania) specyficznych, unikalnych i wyróżniających umiejętności firmy.

Zdolność innowacyjna firm jest wyznaczona przez ich wewnętrzną zdolność do tworzenia nowych produktów i technologii, metod organizacji, jak i przez ich zdolność do absorpcji i zastosowania wiedzy wytworzonej poza firmą. Samodzielne podejmowanie własnych prac badawczych, projektowania i wdrażania nowej produkcji wymaga posiadania właściwych kompetencji technicznych, menedżerskich oraz zdolności do uczenia się. Wymóg ten spełnić mogą jedynie duże firmy posiadające zasoby ludzkie, finansowe, rzeczowe i informacyjne o odpowiedniej skali, jakości i komplementarności. Stymuluje to firmy do podejmowania i rozwoju różnego rodzaju form współpracy z zewnętrznymi partnerami (jednostki sfery B+R, jednostki pośrednictwa w transferze technologii i innowacjach, inne firmy, instytucje finansowe, polityka państwa, mającej na celu uzyskanie dostępu do źródeł nowej wiedzy i umiejętności oraz komplementarnych zasobów).

Analiza rynku pracy w gminie na przestrzeni ostatnich 5 lat pokazuje, iż sytuację należy uznać za stabilną. W analizowanym okresie bezrobocie utrzymywało się na bardzo zbliżonym poziomie i przez cały czas było niższe od średniej dla województwa.

Tabela 6: Wybrane zagadnienia dotyczące rynku pracy – stan na 31.12.2015 r.

WYBRANE DANE O RYNKU PRACY ^a W 2014 R.		
	Powiat	Gmina
Pracujący ^b	13818	271
Bezrobotni zarejestrowani	3757	218
w tym kobiety w %	48,3	48,6
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	7,8	7,7
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	8,2	8,2

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

Gminę cechuje dość niskie bezrobocie, które utrzymuje się na nieco niższym poziomie niż wynoszące 8,5 % w powiecie wieruszowskim oraz znacznie niższe niż w całym województwie łódzkim, które na koniec 2014r. wynosiło 12,1 %.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wieluniu wynika, iż bezrobociem najczęściej dotknięte są osoby z niskim poziomem wykształcenia (zasadnicze zawodowe lub niższe), posiadające krótki staż pracy lub bez stażu pracy.

6. Infrastruktura społeczna

Edukacja rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

W roku szkolnym 2014/2015 Gmina Ostrówek była organem prowadzącym dla 6 placówek oświatowych:

- Gimnazjum w Ostrówku
- Szkoły Podstawowej w Ostrówku
- Przedszkola Publicznego w Ostrówku

– Szkoły Podstawowej w Okalewie

- Szkoły Podstawowej w Janowie

- Szkoła Podstawowa w Skrzynnie

Na terenie Gminy brak jest szkoły średniej oraz zasadniczej szkoły zawodowej.

Nazwa placówki edukacyjnej	Charakterystyka		
	Liczba uczniów 2014/2015	Liczba oddziałów	Liczba etatów nauczycielskich
Szkoła Podstawowa + oddział przedszkolny w Janowie	86	8	12,11
Szkoła Podstawowa + oddział przedszkolny w Okalewie	65	7	9,99
Szkoła Podstawowa w Ostrówku	136	7	12,42
Szkoła Podstawowa + oddział przedszkolny w Skrzynnie	60	7	10,71
Gimnazjum w Ostrówku	137	7	13,11
Przedszkole w Ostrówku	60	3	6,20

Ogółem z placówek edukacyjnych zlokalizowanych na terenie Gminy w roku 2014/2015 korzystało 544 dzieci. Widać tendencje do utrzymania stałego poziomu dzieci w wieku szkolnym i nieznaczny wzrost liczby dzieci w wieku przedszkolnym. Problemem jest brak oferty szkolnej na wyższym niż gimnazjalny poziomie, co oznacza odpływ osób w wieku ponadgimnazjalnym z Gminy.

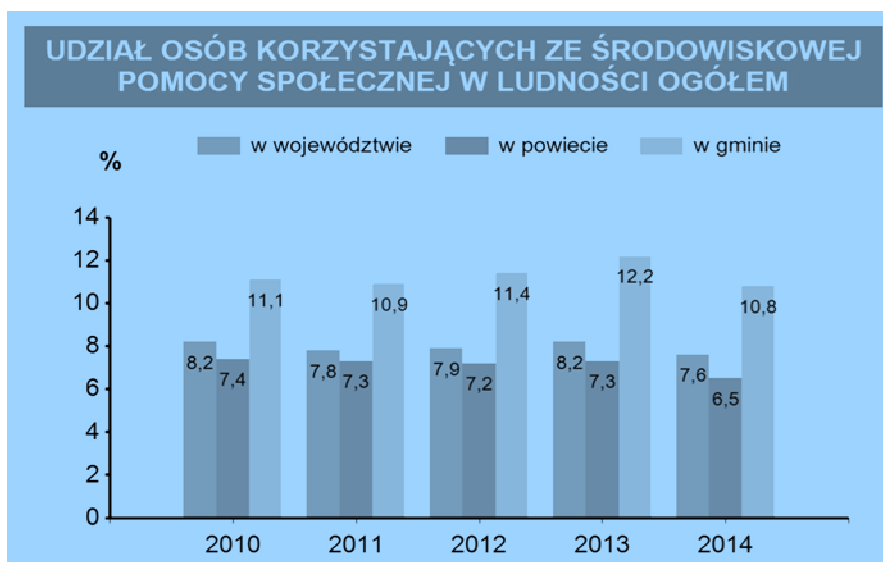
Według danych statystycznych za 2015 r. w Gminie Ostrówek mieszkało 154 dzieci w wieku od 0 do 3 lat oraz 90 dzieci w wieku 4-5 lat. Na terenie Gminy nie ma infrastruktury w postaci żłobków. Opiekę dla dzieci przedszkolnych zapewnia Przedszkole w Ostrówku z filią w Wielgim oraz oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej w Skrzynnie oraz Szkole Podstawowej w Janowie.

Wskaźnikiem, odnoszącym się w dużym stopniu do kwestii jakości życia ludności, jest odsetek liczby mieszkańców, korzystających z usług pomocy społecznej. Można go interpretować w dwojaki sposób. Z jednej strony, rosnący udział osób, którym udziela się pomocy społecznej, może obrazować skalę wykluczenia społecznego - sytuacja mieszkańców jest niekorzystna, przez co potrzebują oni większej pomocy ze strony administracji publicznej. Z drugiej strony, rosnący wskaźnik może odpowiadać większym

możliwościom rozwiązywania problemów społecznych i zaspokajania potrzeb mieszkańców. Trudno jest jednoznacznie zinterpretować przedmiotowe statystyki, jednakże na potrzeby analizy przyjęto, że zmniejszający się odsetek osób objętych usługami pomocy społecznej świadczy o mniejszym zapotrzebowaniu na nie.

Tabela 7: Wybrane dane dotyczące pomocy społecznej – stan na 31.12.2015 r.

Na powyższym wykresie widać, iż ilość osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej od 2010 r. utrzymuje się na podobnym poziomie. Oznacza to stagnację środowiska zagrożonego wykluczeniem, którego przedstawiciele w sposób ciągły otrzymują wsparcie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w gminie jest znacznie wyższy niż średnia dla województwa. W roku 2014 z jego pomocy skorzystało 270 rodzin, z czego ok. 60% to rodziny trwale korzystające z pomocy GOPS.

W latach 2012-2014 ogólna kwota środków finansowych przeznaczonych na GOPS na pomoc mieszkańcom gminy ulegały różnym wahaniom. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły wydatki na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych oraz na działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrówku. W ramach wykonywania zadań własnych gminy środki były przeznaczone m.in. na udzielanie zasiłków celowych i okresowych, na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Realizacja zadań własnych gminy odbywała się przy ich współfinansowaniu z budżetu państwa.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców Gminy objętych przez GOPS w latach 2010 – 2015 wsparciem z zakresu pomocy społecznej.

Tabela 8: Dane dotyczące ilości mieszkańców Gminy korzystających ze świadczeń GOPS – stan na 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Świadczenia w ramach zadań zleconych	272	263	264	293	270	261
Świadczenia w ramach zadań własnych	272	263	264	293	270	261
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej	25	23	28	34	51	34

Liczba osób objętych pomocą w gminie w latach 2010 -2014 ulegała nieznacznym wahaniom. Zmieniał się również udział beneficjentów w ogólnej liczbie mieszkańców. W analizowanym okresie najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było bezrobocie. Ważnymi przyczynami udzielania pomocy były również długotrwała choroba i niepełnosprawność. Istotną przyczynę świadczenia pomocy społecznej w gminie stanowiła także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Pomoc społeczna polega także na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią jednostki środowiskowe jak i instytucjonalne. Do tych, które obok Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują w gminie Ostrówek należy Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrówku.

Jest to placówka pobytu dziennego dla 30 osób. Jest on ośrodkiem wsparcia dziennego i ogniwem oparcia społecznego dla osób (obojsza płci) przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, mających poważne trudności w życiu codziennym, wymagających pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, której same te osoby, ani ich rodziny nie mogą ich zapewnić wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Dom ma zasięg ponadgminny, oferuje swoje usługi dla mieszkańców z gminy Ostrówek, Czarnożyły, Lututów, a do końca 2012 r. także Złoczew.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zadania publiczne mogą być realizowane przez podmioty trzeciego sektora. Na terenie Gminy Ostrówek funkcjonują także organizacje pozarządowe oraz nieformalne grupy działania, które są potencjalnymi partnerami samorządu w realizacji zapisów Strategii.

7. Ochrona zdrowia

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należy przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W Ostrówku funkcjonują 2 zakłady opieki zdrowotnej:

- Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Ostrówku
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Czarnożyłach - filia w Ostrówku

Zakłady opieki zdrowotnej zapewniają mieszkańcom gminy podstawową opiekę lekarską i stomatologiczną. W ramach ośrodka wyróżniamy: poradnię ogólną, poradnię stomatologiczną, gabinet zabiegowy, punkt szczepień, gabinet kardiologii, gabinet urazowo-ortopedyczny, pracownię diagnostyki obrazowej-USG, gabinet rehabilitacji, gabinet pediatriczny. W Ostrówku zlokalizowana jest również apteka.

8. Kultura

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Największą instytucją kulturalną Ostrówka jest Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury i Sportu w Ostrówku, w strukturze którego mieści się Gminna Biblioteka Publiczna i Filia w Wielgim, do których na koniec 2014 r. zapisanych było 822 czytelników.

Ośrodek realizuje swoje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury poprzez:

- funkcjonowanie sekcji i kół zainteresowań
- edukację kulturalną i wychowanie przez sztukę
- działalność amatorskiego ruchu artystycznego
- organizację imprez kulturalnych i rozrywkowych
- gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych.

Przy Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury i Sportu w Ostrówku działają:

- Ludowy Zespół Śpiewaczy „Ostrowiaczy”
- Kapela Podwórkowa

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

W Ostrówku organizowane są różnego rodzaju turnieje piłki nożnej i siatkowej, tenisa stołowego, zawody lekkoatletyczne itp.

Do obiektów sportowych w Gminie należą:

- boiska sportowe przy każdej szkole
- 2 boiska pełnowymiarowe w Ostrówku

(jedno boisko usytuowane jest w pięknym nowo powstałym kompleksie rekreacyjno - sportowym, przy Wiejskiej Chacie).

9. Infrastruktura techniczna

Gmina Ostrówek posiada średnio rozwiniętą infrastrukturę techniczną.

Sieć wodociągowa

Długość czynnej sieci wodociągowej (w km) – 110,91

Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej (osoby) – 4539

Ilość przyłączy (szt.) – 1193

Sieć kanalizacyjna

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km) – 6,61

Liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej (osoby) – 686

Ilość przyłączy (szt.) – 135

Liczba oczyszczalni ścieków – 1

Sieć drogowa

Długość dróg gminnych (w km) – ok. 40

Sieć elektryczna

Długość czynnej sieci elektrycznej (w km) - 92,8

Gmina posiada wysoki stopień zwodociągowania natomiast słabo rozwiniętą infrastrukturę sieci kanalizacyjnej, której stan z roku na rok ulega poprawie. Na terenie Gminy znajduje się oczyszczalnia ścieków. W ostatnich latach do jednych z inwestycji Gminy należała budowa przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Dębiec, Dymek, Kopiec, Kuźnica, Piskornik, Skrzywno, Wielgie, Oleśnica, Wola Rudlicka, Ostrówek, Niemierzyn, Okalew, Rudlice, Milejów, Jackowskie, Kuźnica, Janów

Dostawy energii elektrycznej zapewniające bezpieczeństwo energetyczne gwarantuje dwutorowa linia przesyłowa wysokiego napięcia 400 kV relacji Ostrów Wielkopolski – Trębaczew/Rogowiec (wyprowadzającą moc z Elektrowni Bełchatów). W wieluńskiej stacji elektroenergetycznej zbiegają się dwie linie sieci rozdzielczych o napięciu 110 kV; linia o przebiegu południkowym (północ-południe) powiązana jest z linią przesyłową (400kV), poprowadzoną w kierunku Wrocławia przez powiaty w północnej części województwa opolskiego. Istniejący system dystrybucyjny energii zaspokaja obecne i perspektywiczne potrzeby.

System wytwarzania energii elektrycznej w elektrowniach konwencjonalnych stopniowo uzupełniany będzie energią pozyskiwaną z odnawialnych źródeł energii (OZE).

W gminie jest brak gazyfikacji przewodowej. Projektowany jest przebieg gazociągu przesyłowego DN 100 w północnej części województwa wraz z lokalizacją stacji redukcyjnej w Ostrówku.

Gmina posiada stosunkowo dobrze rozwiniętą sieć dróg krajowych (9,284 km),

wojewódzkich (8,123 km) i gminnych (38,05 km), które zapewniającą właściwe powiązanie podstawowych jednostek osadniczych oraz powiązań zewnętrznych.

Drogi krajowe przebiegające przez teren gminy to:

- droga krajowa Nr 45 Złoczew - Wieluń - Opole,
- droga krajowa Nr 481 Łask - Widawa - Widoradz Górny

oraz pięć dróg powiatowych:

- nr 4529 E relacji Krzeczów - Osjaków - Huta Czernicka - Skrzynno - Emanuelina
- nr 4533 E relacji Górki Konopnickie - Bębnów - Wielgie – Stolec
- nr 4535 E relacji Czarnożyły - Dębina
- nr 4546 E relacji Wola Rudlicka - Dymki
- nr 4537E relacji Nietuszyna - Okalew - Ostrówek - Gromadzice - Wieluń

Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów. Odpady komunalne wytwarzane w ramach poszczególnych gospodarstw domowych oraz instytucji odbierane są przez wyspecjalizowane firmy oraz transportowane na składowisko zlokalizowane w miejscowości Dylów (gmina Pajęczno) oraz na instalację zastępczą w Rudzie (gmina Wieluń). Gospodarka odpadami działa w oparciu o zorganizowany system zbiórki odpadów komunalnych, wykorzystujący do tego celu kontenery i pojemniki, w które wyposażone są posesje.

Na terenie gminy Ostrówek odbiorem odpadów zajmują się dwa podmioty:

- Eko-Region ul. Bawełniana 18, 97-400 Bełchatów odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych,
- Przedsiębiorstwo Komunalne ul. Zamenhofska 17, 98-300 Wieluń odbierający odpady komunalne z Domu Pomocy Społecznej w Skrzynnie.

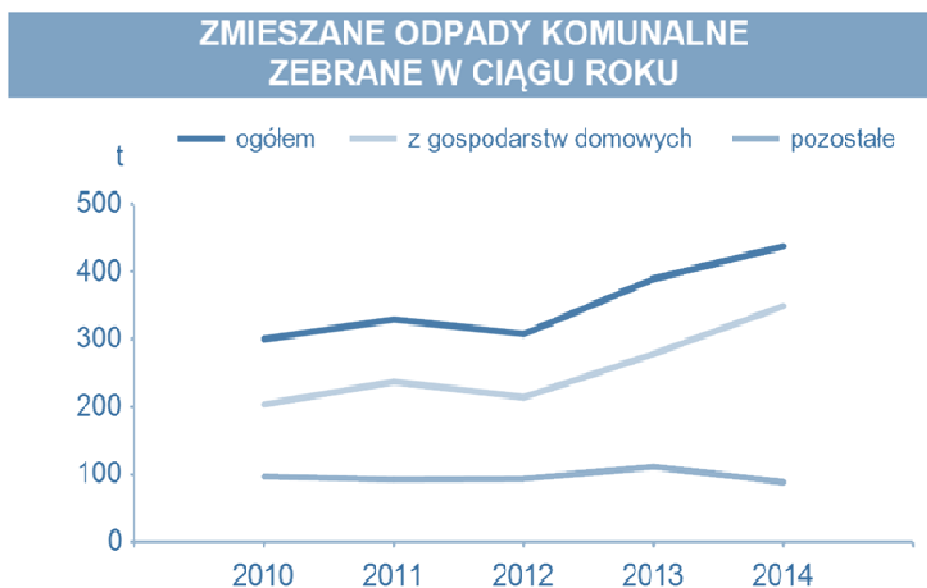
Firma Eko-Region przekazuje odpady na Składowisko Dylów, 98-330 Dylów, gmina Pajęczno. Przedsiębiorstwo Komunalne przekazuje odpady na Instalację Zastępczą w Rudzie, gmina Wieluń.

Masa odpadów odebranych w 2014r.

- zmieszane odpady komunalne: 433,58Mg
- odpady wielkogabarytowe: 1,08Mg
- zmieszane odpady opakowaniowe: 86,4 Mg
- opakowania ze szkła: 84,1 Mg

Tabela 10: Dane dotyczące zbiórki odpadów komunalnych – stan na 31.12.2015 r.

10. Warunki życia i poziom zamożności społeczeństwa

Zasoby mieszkaniowe i ich wyposażenie to jeden z podstawowych warunków poziomu i jakości życia mieszkańców. W roku 2014 w Gminie Ostrówek znajdowało się 1431 mieszkań a przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 89 m². Analizując dane dotyczące ilości mieszkań na terenie gminy na przełomie ostatnich lat, obserwuje się sukcesywną poprawę warunków mieszkaniowych.

Dane finansowe zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Ostrówek na lata 2016-2024

11. Finanse

Dochody Gminy Ostrówek zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Ostrówek na lata 2016-2024

Tabela 9: Dane z WPFG Gminy Ostrówek – stan na 31.12.2015 r.

rok	Dochody (w tys. zł)			Wydatki (w tys. zł) w tym:		
	ogółem	bieżące	majątkowe	ogółem	bieżące	majątkowe
2016	13 581 200,00	13 468 400,00	112 800,00	14 404 600,00	13 465 600,00	939 000,00
2017	15 470 000,00	15 470 000,00	0,00	15 120 000,00	13 640 000,00	1 480 000,00
2018	16 050 000,00	16 050 000,00	0,00	15 450 000,00	14 050 000,00	1 400 000,00
2019	16 620 000,00	16 620 000,00	0,00	15 540 000,00	14 195 000,00	1 345 000,00
2020	16 900 000,00	16 900 000,00	0,00	16 100 000,00	14 620 000,00	1 480 000,00
2021	17 100 000,00	17 100 000,00	0,00	16 700 000,00	14 900 000,00	1 800 000,00
2022	17 510 000,00	17 510 000,00	0,00	16 960 000,00	15 250 000,00	1 710 000,00

Po roku 2016 prognozowana jest nadwyżka dochodów nad wydatkami. Racjonalna gospodarka finansowa Gminy oraz plany rozwoju w perspektywie 2016-2020 dobrze rokują w zakresie możliwości aplikowania o środki strukturalne w okresie programowania 2014-2020. Czynnikiem stymulującym rozwój Gminy stanowić będzie uzyskanie w 2017 r. przez Kopalnię Węgla Brunatnego Bełchatów koncesji na wydobycie węgla brunatnego dla przyszłej kopalni „Złoczew”.

Pozyskanie środków zewnętrznych (głównie środków pomocowych Unii Europejskiej), pozwoli wielokrotnie zwiększyć potencjał inwestycyjny Gminy i przyczynić się do jej szybszego rozwoju

IV) ANALIZA ZASOBÓW GMINY I OTOCZENIA ZEWNĘTRZNEGO

1. Analiza SWOT/TOWS

Kolejnym ważnym elementem prac nad strategią rozwoju była analiza zasobów wewnętrznych Gminy (silne i słabe strony) oraz analiza otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń dla jej dalszego rozwoju.

W tym celu przeprowadzono analizę SWOT/TOWS, która stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Jest to metoda diagnozy sytuacji społeczności lokalnej. Nazwa techniki pochodzi od pierwszych liter angielskich słów:

S	Strengths	Silne strony	Zasoby Gminy
W	Weaknesses	Słabe strony	Zasoby Gminy
O	Opportunities	Szanse	Otoczenie Gminy
T	Threats	Zagrożenia	Otoczenie Gminy

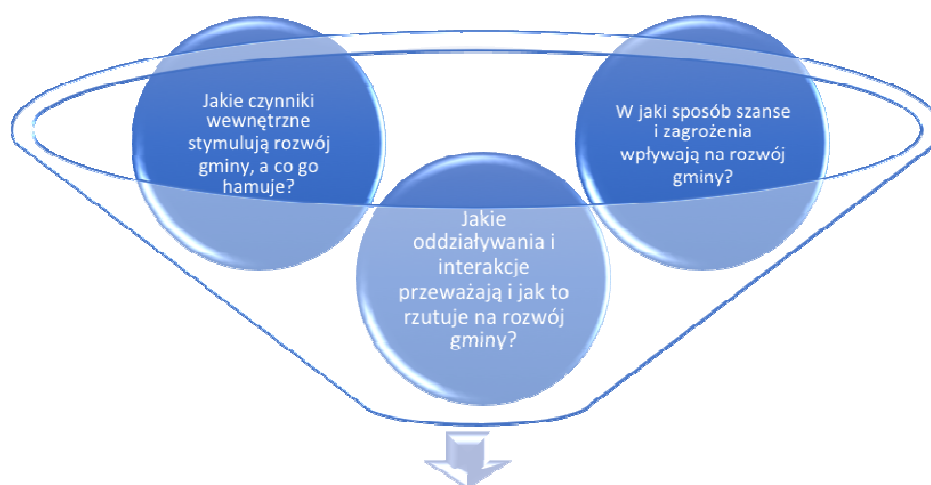
Technika ta ocenia zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne czynniki, mogące mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego. Stanowi zatem użyteczną pomoc prowadzącą do dokonania analizy zasobów i otoczenia Gminy oraz określenia priorytetów jej rozwoju.

W celu uzyskania jasnej analizy traktuje się silne i słabe strony jako czynniki wewnętrzne z punktu widzenia społeczności lokalnej, a szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne, znajdujące się w bliższym i dalszym otoczeniu, na które gmina nie ma bezpośredniego wpływu.

Analiza SWOT/TOWS dla Gminy Ostrówek stworzona została we współpracy z władzami Gminy oraz zweryfikowana podczas konsultacji społecznych.

Odpowiedzi na powyższe pytania i opracowanie macierzy oddziaływań poszczególnych elementów, umożliwiając wskazanie wariantów rozwoju najbardziej adekwatnej dla Gminy Ostrówek. Możemy wyróżnić następujące rodzaje strategii rozwojowych:

- Strategia agresywna – obrazuje stan, gdzie w czynnikach wewnętrznych przeważają mocne strony, a w otoczeniu silnie powiązane z nimi szanse, to strategia silnej ekspansji oraz rozwoju wykorzystującego obydwie czynniki;
- Strategia konserwatywna – określa zależność, gdzie występuje niekorzystne otoczenie i silnie powiązany z zagrożeniami zewnętrznymi zespół mocnych stron. Gmina jest więc w stanie odpowiedzieć na zagrożenia, natomiast nie jest w stanie intensywnie się rozwijać, gdyż zespół mocnych stron nie koresponduje z szansami otoczenia, ale jest w stanie skutecznie przewycięzać zagrożenia;
- Strategia konkurencyjna – to stan, gdzie gmina posiada przewagę słabych stron nad mocnymi, ale funkcjonuje w przyjaznym otoczeniu, co pozwala jej utrzymać swoją pozycję. Słabość wewnętrzna może uniemożliwiać jednak wykorzystanie szans, które

Analiza SWOT/TOWS

daje otoczenie zewnętrzne. Strategia koncentruje się na eliminowaniu wewnętrznych słabości, aby w przyszłości lepiej wykorzystać szanse otoczenia;

- Strategia defensywna – to strategia ukierunkowana na przetrwanie, opisująca stan, gdzie słabe strony są silnie powiązane z zewnętrznymi zagrożeniami i istnieje duże ryzyko klęski rozwojowej.

Lp.	Mocne strony	Lp.	Słabe strony
1.	Infrastruktura drogowa	1.	Niska aktywność społeczna
2.	Infrastruktura oświatowa	2.	Brak podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie
3.	Zagospodarowanie przestrzenne	3.	Wysoki poziom bezrobocia
4.	Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie	4.	Niekorzystne położenie geograficzne i komunikacyjne
5.	Dobry dostęp do usług opieki medycznej	5.	Zbyt mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
6.	Korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne	6.	Brak produktów markujących Gminę
7.	Wysoki poziom pozyskiwania środków UE przez Gminę i jej mieszkańców	7.	Niski poziom pozyskiwania środków UE przez Gminę i jej mieszkańców
Lp.	Szanse	Lp.	Zagrożenia
1.	Możliwość pozyskania środków finansowych	1.	Niski przyrost naturalny
2.	Wzrastające dochody budżetu gminy	2.	Ograniczona możliwość pozyskania środków finansowych UE
3.	Lokalizacja na terenie Gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne (w tym przedsiębiorców)	3.	Malejące dochody budżetu gminy
4.	Niski poziom zadłużenia gminy	4.	Brak terenów inwestycyjnych
5.	Rozwój małej przedsiębiorczości	5.	Brak rozwoju małej przedsiębiorczości

6.	Przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania	6.	Brak działalności agroturystycznej i ekoturystyki
----	--	----	---

Analiza SWOT/TOWS Gminy stworzona została we współpracy z władzami Gminy oraz zweryfikowana podczas konsultacji społecznych decydując o wyborze strategii konkurencyjnej jako najbardziej adekwatnej.

Badanie przeprowadzone zostało w lutym 2016 r. i miało charakter opiniodawczy. Stawiało sobie za cel pozyskanie informacji na temat aktualnej sytuacji Gminy jej mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń związanych z jej rozwojem.

2. Analiza głównych problemów

Przeprowadzona analiza SWOT/TOWS umożliwiła:

- wskazanie głównych problemów rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy, których usunięcie lub co najmniej złagodzenie ich negatywnych skutków wymagać będzie podjęcia przez władze samorządowe systematycznych i skoordynowanych działań.
- wskazanie potencjału Gminy oraz oczekiwanego kierunku rozwoju.

Brak działań prowadzić będzie do dysproporcji nie tylko w stosunku do innych gmin, ale również pomiędzy wybranymi obszarami oraz częściami społeczności w ramach Gminy Ostrówek, co może doprowadzić do powstawania napięć, konfliktów oraz barier rozwojowych. Utrudni także proces aplikowania po fundusze strukturalne Unii Europejskiej.

Bazując na analizie bieżącej sytuacji oraz wynikach analizy SWOT, zidentyfikowane zostały następujące obszary:

V) WIZJA, MISJA I CELE STRATEGICZNE

Zasadniczą częścią planu strategicznego jest określenie dalszych kierunków rozwoju Gminy na podstawie zidentyfikowanych wcześniej silnych stron, słabości oraz szans i zagrożeń jakie niesie otoczenie. Plan strategiczny dąży do osiągnięcia obrazu Gminy (Wizji), do którego to dochodzi się poprzez określoną koncepcję komplementarnych działań (Misja). Ta z kolei realizowana jest poprzez regularny proces wypełniania celów strategicznych (bazujących na konkretnych kierunkach rozwoju), a wypełnianych przez cele operacyjne, skupiające konkretne zadania i działania.

Stworzone plany operacyjne kładą istotny akcent na zrównoważony rozwój Gminy Ostrówek. Jest on rozumiany jako proces, w którym następuje integrowanie działań politycznych, gospodarczych, społecznych i przestrzennych z zachowaniem równowagi przyrodniczej. Zrównoważony rozwój ma na celu równoważenie szans w dostępie do środowiska zarówno współcześnie żyjącego społeczeństwa, jak również przyszłych pokoleń.

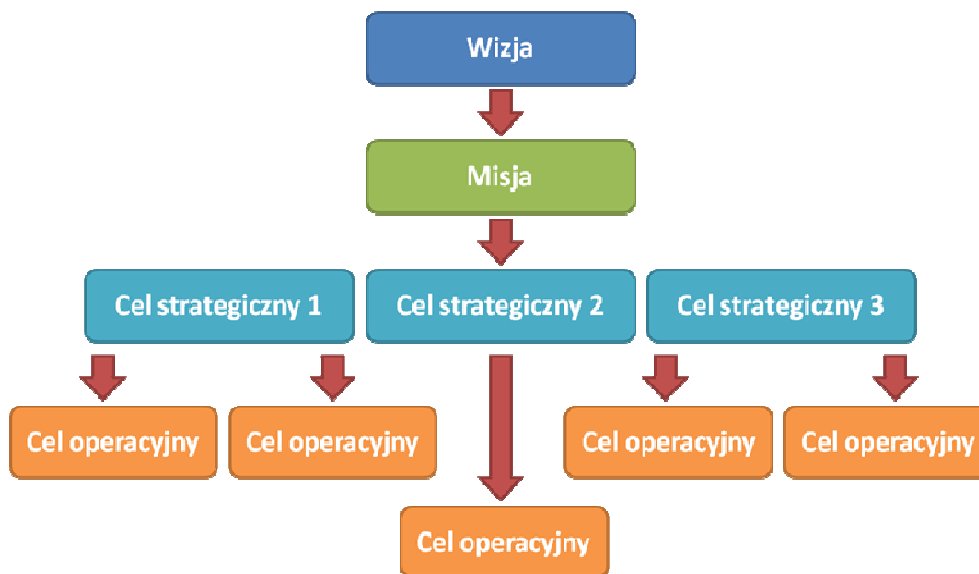
Każdą strategię rozwoju powinny charakteryzować dwie główne cechy – elastyczność oraz ciągłość. Oznacza to, że cele i zadania zawarte w strategii powinny być stale monitorowane

i weryfikowane w zależności od zmieniającego się otoczenia zewnętrznego, jak również zasobów Gminy. Jest to podstawowy element procesu wdrażania planu strategicznego. Możliwość wprowadzania zmian w Strategii, regularna aktualizacja ma zachować ciągłość jej realizacji, świadczyć o tym, iż strategia „żyje”, dzięki czemu możliwe staje się osiągnięcie celów przyjętych w trakcie jej tworzenia. Tylko w takiej sytuacji można mówić o sukcesie planowania strategicznego na szczeblu lokalnym.

Strategia Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 posiada ścisłą korelację z kluczowym dokumentem planistycznym na szczeblu regionalnym – Strategią Rozwoju Województwa na lata 2007-2020, Strategią Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020 + a także uwzględnia założenia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Jest to dokument zasadniczy dla pozyskiwania przez gminę środków europejskich.

Zasadnicze zmiany powyższych dokumentów mogą wymagać dostosowania do nich zapisów Strategii Rozwoju Gminy.

1. Wizja Gminy Ostrówek

Wizja rozwoju Gminy określa stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota, wykorzystując przy tym możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja jest stanem Gminy w przyszłości - czym ma się ona stać po założonym okresie wdrażania Strategii.

Wizja Gminy nadaje kształt kierunkom działań władz, które to realizowane są poprzez wypełnianie celów operacyjnych i strategicznych.

Rysunek 5: Wizja Gminy Ostrówek

Gmina Ostrówek miejscem równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym, a odpoczynkiem i aktywnym spędzaniem czasu wolnego blisko natury

Powyższa wizja stanowi element mający motywować władze i mieszkańców Gminy do realizacji planu strategicznego.

2. Misja Gminy Ostrówek

Kluczowym elementem każdej strategii rozwoju jest Misja – deklaracja intencji władz co do kierunków przyszłego rozwoju Gminy. Uznano, iż Misja Gminy Ostrówek zawarta w niniejszej Strategii najlepiej oddaje aspiracje władz oraz mieszkańców i służy długofalowemu rozwojowi Gminy.

Misja informuje wszystkie grupy interesariuszy działań Gminy Ostrówek o wartościach, do których ona dąży. Powstała w oparciu o zidentyfikowane własne zasoby, możliwości rozwoju

oraz warunki tworzone przez otoczenie. Misja pełni dwie funkcje skierowane do dwóch grup odbiorców:

- Wewnętrzna (kierowana do wewnątrz, tj. do mieszkańców, lokalnych przedsiębiorców, władz samorządowych). Jej celem jest umocnienie wśród nich tożsamości Gminy
- Zewnętrzna (kierowana do potencjalnych przedsiębiorców, mieszkańców, turystów, sąsiednich gmin, potencjalnych krajowych i zagranicznych partnerów). Jej celem jest budowanie pozytywnego wizerunku Gminy i umacnianie jej przewagi konkurencyjnej

Rysunek 6: Misja Gminy Ostrówek

Gmina przyjazna dla mieszkańców i każdego kto chciałby tu mieszkać, pracować, inwestować i odpoczywać

Dzięki zidentyfikowanej misji (zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej) Gminy można wyodrębnić podstawowe kierunki prac władz Gminy, pozwalające obie misje realizować.

Cele Gminy, zwane dalej Celami strategicznymi, a w dalszej kolejności Cele operacyjne i konkretne Zadania to nic innego jak wypełnienie Misji oraz osiągnięcie Wizji Gminy.

3. Obszary kluczowe, cele strategiczne i cele operacyjne

Kolejnym etapem było sformułowanie zadań, będących zasadniczą częścią planów operacyjnych każdej strategii rozwoju. Zrealizowane zostało to w dwojaki sposób.

- Po pierwsze dokonano przeglądu zadań wynikających z dokumentów obecnie obowiązujących lub opracowanych kilka lat temu, eliminując zadania zrealizowane i inicjując debatę nad zadaniami nie wdrożonymi, a realnymi do zamieszczenia w aktualizowanym dokumencie Strategii.
- Po drugie, wykorzystując metodę „burzy mózgów” uzyskano propozycje nowych zadań, odpowiadających aktualnym i przyszłym potrzebom społeczności Gminy Ostrówek.

Dysponując wiedzą zdobytą na konsultacjach społecznych (spotkania z władzami Gminy oraz mieszkańcami), a także pogłębionymi informacjami o Gminie Ostrówek i otoczeniu zewnętrznym, dopełniono pozostałe elementy planów operacyjnych dla każdego z kierunków rozwoju. Sformułowano Cele strategiczne i Cele operacyjne. Plany operacyjne zostały następnie zweryfikowane przez Władze Gminy, których opinie i uwagi posłużyły do stworzenia ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Gminy.

Strategia, będąc dokumentem perspektywicznym i długofalowym, ale jednocześnie zawierającym określone priorytety i kierunki rozwoju, z pewnością będzie ulegać dalszym modyfikacjom i aktualizacjom przez cały okres wdrażania. W momencie przygotowania Strategii, przyjęte kierunki działań wydają się stwarzać najwięcej możliwości na dynamiczny rozwój Gminy.

Zasadniczym elementem tworzenia niniejszej Strategii stało się zidentyfikowanie głównych kierunków rozwoju Gminy Ostrówek, czyli tych obszarów działalności samorządu lokalnego, które powinny stać się kołem zamachowym dla jego rozwoju. Określanie kierunków rozwoju zrealizowano dając szansę na pracę w zespołach i na sesji plenarnej.

Dzięki temu umożliwiono całościową refleksję nad szansami i perspektywami rozwoju Gminy.

W wyniku prac warsztatowych i analiz strategicznych wyodrębniono Cele strategiczne i operacyjne planu strategicznego:

- Cele strategiczne są celami kierunkowymi (odpowiadają na pytanie: Co chcemy osiągnąć ?) i długofalowymi, o terminie realizacji sięgającym do 10 lat. Wyznaczają kierunek działania podmiotów życia społecznego i gospodarczego Gminy
- Cele operacyjne dotyczą średniego horyzontu czasowego (3-5 lat). Odpowiadają na pytanie: w jaki sposób osiągnąć cele strategiczne? Wskazują zatem określone narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych na poziomie poszczególnych zadań.

Wskazano także obszary kluczowe dla Gminy Ostrówek:

4. Zadania

Zadania to konkretne działania służące realizacji celów. Są one podstawą wdrażania Strategii rozwoju, posiadają więc określone ramy organizacyjne. Część zadań w swej treści oraz zakresie działania może służyć realizacji różnych celów strategicznych bądź operacyjnych.

Zadania to nie tylko działania inwestycyjne, rozwijające infrastrukturę techniczną i komunalną. W niniejszej strategii zawarto także zadania „miękkie”, dotyczące inwestycji niematerialnych, czyli działania ze sfery społecznej, kulturalnej czy edukacyjnej.

Niniejsza strategia rozwoju nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Urząd Gminy. Uwzględnia także zadania, które z powodzeniem mogą być realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego bądź też zlecane (kontraktowane) innym podmiotom (np. organizacjom pozarządowym). Obydwa rozwiązania znakomicie sprawdzają się na wszystkich szczeblach samorządowych, zwłaszcza w okresie ciągłych niedoborów finansów publicznych. Umożliwiają realizację ustawowych zadań Gminy bez nadmiernego obciążania budżetu lokalnego.

Część zadań stanowi jednorazowe przedsięwzięcia, część działań posiada charakter cykliczny, a inne zadania strategii zostały sformułowane jako ciągłe. Konsekwentna realizacja tych zadań będzie miała znaczący wpływ na rozwój gospodarczy i społeczny Gminy Ostrówek w najbliższych latach.

❖ OBSZAR GOSPODARKA I ŚRODOWISKO

Polityka sprzyjająca rozwojowi przedsiębiorczości przejawia się z jednej strony we wspieraniu lokalnej przedsiębiorczości, a z drugiej w stopniu otwarcia na zewnętrznych inwestorów. Nowe podmioty gospodarcze w istotny sposób wpłynąć mogą na podniesienie jakości życia mieszkańców, zapewniając jednocześnie nowe miejsca pracy. Strategia przewiduje wzrost gospodarczy wpływający na dynamikę zmian w Gminie związany z planowanym uzyskaniem w 2017 r. koncesji przez Kopalnię Węgla Brunatnego Bełchatów dla przyszłej kopalni „Złoczew”.

W Gminie Ostrówek należy intensyfikować działania zmierzające do zachęcenia mieszkańców do prowadzenia działalności gospodarczej oraz wspieraniu rozwoju przedsiębiorstw już istniejących (w szczególności rozwoju innowacyjnych produktów lub usług, wdrożenia wyników B+R).

Dobre połączenia drogowe oraz ich stosunkowa dobra jakość w postaci dróg krajowych i powiatowych stanowi jeden z atutów inwestycyjnych Gminy.

Walory przyrodnicze, duża lesistość i niskie uprzemysłowienie Gminy to potencjał, który sprzyjać powinien rozwojowi usług takich jak agroturystyka, pozwalająca na przekształcenie niewielkich gospodarstw rolnych w miejsca usług noclegowych i gastronomicznych.

Priorytet Przedsiębiorczość

I) Cel strategiczny 1: Zrównoważony rozwój lokalnej przedsiębiorczości

Cel operacyjny 1.1: Wspieranie działań na rzecz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości

- Promowanie Gminy Ostrówek jako miejsca przyjaznego inwestorom
- Podejmowanie działań we współpracy z różnymi organizacjami na rzecz organizowania szkoleń dla małych i średnich przedsiębiorstw z terenu Gminy oraz osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą
- Inicjowanie i wspieranie działań dążących do założenia pro-rozwojowej organizacji pozarządowej umożliwiającej gminie pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój przedsiębiorczości

Cel operacyjny 1.2: Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i wspieranie ich działalności na terenie Gminy

- Przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania
- Wypracowanie programu współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami
- Stworzenie systemu zachęt dla zewnętrznych inwestorów
- Powołanie Gminnej Rady Przedsiębiorców – organu doradczego przy Wójcie Gminy

Priorytet: Infrastruktura

II) Cel strategiczny 2: Rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury technicznej

Cel operacyjny 2.1: Rozwój sieci kanalizacyjnej

- Poprawa gospodarki ściekowej poprzez budowę i rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach oraz rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków
- Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonych
- Budowa i modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej
- Inwestycje związane z poprawą świadczenia usług dostawy wody tj: dążenie do jak najlepszych parametrów wody oraz niezawodności w jej dostawie poprzez działania innowacyjne na stacjach uzdatniania wody.

Cel operacyjny 2.2: Rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej

- Dążenie do poprawy infrastruktury drogowej poprzez budowę, przebudowę i modernizację istniejących dróg oraz infrastruktury towarzyszącej, tj: chodniki, ścieżki rowerowe przejścia dla pieszych, oświetlenie uliczne itp.

Priorytet: Środowisko

III) Cel strategiczny 3: Ochrona środowiska naturalnego

Cel operacyjny 3.1: Ochrona terenów zielonych

- Utrzymanie wysokich walorów środowiska naturalnego
- Rozwój gałęzi przemysłu przyjaznych środowisku

Cel operacyjny 3.2: Ochrona gleb przed degradacją

- Preferowanie lokalizacji podmiotów gospodarczych o technologiach małoodpadowych i bezodpadowych lub stosujących zamknięte obiegi wody
- Wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców Gminy

Cel operacyjny 3.3: Ochrona wód powierzchniowych

- Dalsze utrzymywanie drożności rowów melioracyjnych
- Realizacja programu gospodarki ściekowej w Gminie

Cel operacyjny 3.4: Ochrona powietrza atmosferycznego

- Wspieranie modernizacji technik spalania i przechodzenia na techniki ekologicznie bezpieczniejsze
- Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (obecnie 8 podmiotów posiada lub jest w trakcie oczekiwania na wydanie decyzji środowiskowej w zakresie planowanej inwestycji fotowoltaicznej o mocy do 2 MW).

Cel operacyjny 3.5: Promocja i realizacja systemu gospodarki odpadami

- Podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia ilości składowanych odpadów komunalnych poprzez doskonalenie systemu segregacji odpadów
- Informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia przy usuwaniu i utylizacji pokryć dachowych oraz innych elementów zawierających azbest np. eternit

❖ OBSZAR DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I REKREACJA

Gmina Ostrówek posiada potencjał turystyczny i rekreacyjny, który nie jest jednak w pełni wykorzystany. Gmina jest potencjalnym celem turystyki jednodniowej, weekendowej i rekreacyjnej dla mieszkańców pobliskich miast i miejscowości.

Uzupełnieniem pozostałych działań powinna być modernizacja istniejącej infrastruktury, w tym uporządkowanie szlaków rowerowych czy oznakowania zabytków i szlaków turystycznych. Powyższe działania należy prowadzić ze szczególną dbałością o środowisko naturalne, aby nie przyczyniły się one do jego degradacji.

Priorytet: Turystyka i rekreacja

IV) Cel strategiczny 4: Poprawa atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej

Cel operacyjny 4.1: Stymulowanie rozwoju infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej

- Podjęcie działań służących do budowania marki Gminy
- Wspieranie rozwoju agroturystyki i ekoturystyki
- Promowanie nowej oferty turystycznej na targach i wystawach na poziomie regionalnym, powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim
- Zwiększenie nakładów na promocję gminy na zewnątrz
- Budowa boisk sportowych i placów zabaw

Priorytet: Dziedzictwo

Cel operacyjny 4.2: Kultywowanie i rozwój kultury i dziedzictwa regionu

- Rozwój oferty kulturalnej oraz uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego
- Wsparcie dla prywatnych projektów zwiększających atrakcyjność gminy
- Zapewnienie mieszkańcom dostępu do współczesnych, atrakcyjnych form aktywności
- Rozbudowa świetlic wiejskich i integracja mieszkańców

❖ OBSZAR SPOŁECZEŃSTWO I USŁUGI PUBLICZNE

V) Cel strategiczny 5: Poprawa jakości życia mieszkańców

Cel operacyjny 5.1: Poprawa istniejącej oferty edukacyjnej

- Zwiększenie bazy dla edukacji przedszkolnej i szkolnej
- Rozbudowa oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Cel operacyjny 5.2: Wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców

- Wspieranie rozwoju publicznych placówek podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie
- Prowadzenie i wspieranie działań zmierzających do zabezpieczenia potrzeb socjalnych mieszkańców Gminy, w tym rozwój usług opiekuńczych i terapeutycznych skierowanych do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, osób starszych i niepełnosprawnych
- Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego w Gminie – współdziałanie władz Gminy z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych (pożary, podtopienia, powodzie), wypadków drogowych, awarii technicznych oraz innych miejscowych zdarzeń

Cel operacyjny 5.3: Podejmowanie działań ułatwiających osobom bezrobotnym i pracującym podwyższenie kwalifikacji zawodowych

- Wspieranie osób bezrobotnych w zakresie aktywnego poszukiwania pracy
- Wspieranie procesu kształcenia ustawicznego osób dorosłych
- Działania na rzecz aktywizacji zawodowej i walka z bezrobociem

Cel operacyjny 5.4: Wspieranie i rozwój aktywności społecznej mieszkańców gminy, w tym dzieci, młodzieży i seniorów

- Zacieśnianie współpracy szkół gminnych na szczeblu krajowym i międzynarodowym – organizacja wspólnych projektów, imprez, wymiany młodzieży
- Rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży – stworzenie oferty uzupełniającej w stosunku do szkół
- Aktywne działania mające na celu stworzenie i wspieranie organizacji pozarządowej, która będzie mogła aplikować o zewnętrzne źródła finansowania dla projektów, dla których Gmina nie jest lub nie może być beneficjentem

- Wspierania działań zwiększających partycypację społeczną

❖ **OBSZAR ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY**

Priorytet: Zarządzanie Gminą

VI) Cel strategiczny 6: Doskonalenie zarządzania gminą

Cel operacyjny 6.1: Podnoszenie kwalifikacji urzędników

- Promowanie samokształcenia pracowników samorządowych,
- Podnoszenie kwalifikacji w zakresie możliwości pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych

Cel operacyjny 6.2: Poprawa świadczenia usług w Urzędzie Gminy

- Wdrożenie usług w formie elektronicznej na potrzeby mieszkańców i przedsiębiorców
- Wprowadzenia przez Gminę systemu zachęt i udogodnień stymulujących przyrost naturalny

Cel operacyjny 6.3: Działania na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych na rozwój

- Dalsze aktywne pozyskiwanie środków w ramach dostępnych funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych mechanizmów finansowych.
- Planowanie budżetu z uwzględnieniem wkładów własnych do projektów

Priorytet: Promocja Gminy

Cel operacyjny 6.4: Działania na rzecz promocji Gminy

- Stworzenie atrakcyjnego wizerunku Gminy (w oparciu głównie o lokalną przedsiębiorczość, turystykę, tereny zielone itp.)
- Współpraca z mediami w zakresie informowania o działalności władz Gminy
Współpraca z gminami partnerskimi w kraju i zagranicą
- Zwiększenie obecności Gminy w Internecie, w tym poprawa wyglądu i dostępności stron internetowych Gminy oraz tworzenie grup tematycznych na portalach społecznościowych

Tabela 11: Wykaz głównych przedsięwzięć do realizacji na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ostrówek na lata 2016-2022

PLAN OPERACYJNY – WYKAZ GŁÓWNYCH PROJEKTÓW PLANOWANYCH DO REALIZACJI		
Działania / zadania w szczególności:	Okres realizacji	Planowane nakłady finansowe w zł
<i>Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami (przykanalikami) w miejscowości Skrzywno wraz z odprowadzeniem ścieków do istniejącej kanalizacji sanitarnej w Rudlicach – Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarach wiejskich.</i>	2016-2018	880 000,00
<i>Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami (przykanalikami) w miejscowości Nietuszyna wraz z odprowadzeniem ścieków do istniejącej kanalizacji sanitarnej w Rudnicach - – Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarach wiejskich</i>	2015-2018	878 800,00
<i>Przebudowa drogi rolniczej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Okalew –Podbór - Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na terenie gminy</i>	2016-2019	180 000,00
<i>Przebudowa drogi rolniczej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Gwizdałki od. P. Marczaka do drogi krajowej nr 45 - Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na terenie gminy</i>	2016-2019	90 000,00
<i>Przebudowa drogi rolniczej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Janów łącznik od Szkoły Podstawowej do P .Kośmidra - Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na terenie gminy</i>	2016-2019	220 000,00
<i>Przebudowa drogi wewnętrznej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Skrzywno – kol. Maśne Góry od km. 0+000 do km 0+530 o dł. 0,530 km - Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na terenie gminy</i>	2012-2018	206 395,70
<i>Przebudowa drogi wewnętrznej osiedlowej w miejscowości Ostrówek od km 0+000 do km 0+335 o dł. 0,335 km - Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na terenie gminy</i>	2012-2017	306 227,70
<i>Przebudowa drogi wewnętrznej rolniczej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Janów od km 0+025 km 1+020 o dł. 0,995 km - Poprawa bezpieczeństwa</i>	2012-2016	463 794,70

<i>komunikacyjnego na terenie gminy</i>		
<i>Przebudowa stacji uzdatniania wody w Ostrówku – Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarach wiejskich</i>	<i>2015-2017</i>	<i>495 400,00</i>

VI) WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY OSTRÓWEK - REKOMENDACJE

Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 można rozpatrywać na trzech poziomach:

- organizacyjnym
- merytorycznym
- społecznym

Rekomendacje wdrożeniowe zawierają propozycje działań, których podjęcie może ułatwić wdrożenie zapisów strategii rozwoju oraz umożliwić ich stałe monitorowanie i dostosowywanie do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego.

1. Poziom organizacyjny

Strategia Rozwoju Gminy nie ogranicza się w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Urząd Gminy w Ostrówku. Strategia proponuje zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji i środowisk działających na rzecz rozwoju Gminy. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga jednak ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze będzie zależała od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Urzędu Gminy w Ostrówku.

Ma to szczególnie istotne znaczenie w przypadku pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, gdzie preferowane będą działania rozwiązujące problemy zasadnicze dla społeczności lokalnej. Przy realizacji takich projektów niezbędne jest porozumienie i współpraca pomiędzy partnerami, określenie wspólnych koncepcji realizacyjnych oraz przygotowanie odpowiedniej dokumentacji.

2. Poziom merytoryczny

Poziom merytoryczny obejmuje faktyczny element wdrażania i monitorowania zadań zapisanych w Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek, przegląd zapisów Strategii i ich aktualizację. W konsekwencji systematycznych działań wdrożeniowych i monitorujących osiągnięte zostaną cele operacyjne (średniookresowe) i strategiczne (długookresowe).

3. Przeglądy strategiczne i aktualizacja Strategii

Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie, najlepiej przed formułowaniem wniosków do budżetu Gminy na rok kolejny. Wybór zadań do realizacji powinien następować według określonych kryteriów.

Przy wyborze zadań do realizacji, pod uwagę powinny być brane zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego, np. nowe uregulowania prawne, społeczno-ekonomiczne czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Przy wyborze proponowanych do realizacji zadań na rok kolejny, możliwe powinno być zatem uwzględnienie także nowych, dotychczas nie ujętych w Strategii.

Tabela 12 Przykładowe kryteria wyboru zadań priorytetowych

POTRZEBA REALIZACJI	Czy projekt jest potrzebny lub wymagany prawem? Jeśli tak to w jakim okresie czasu: natychmiast, w niedalekiej przyszłości czy za kilka lat?	0-10 punktów
DŁUGOTRWAŁOŚĆ EFEKTÓW	Jak długo projekt będzie przynosił pożądane efekty (tydzień, miesiąc, rok, dziesięć lat, kilkadziesiąt lat)?	0-10 punktów
ZGODNOŚĆ Z TENDENCJAMI	Czy projekt jest zgodny z aktualnymi lub przewidywanymi tendencjami społecznymi, gospodarczymi, politycznymi i technologicznymi?	0-10 punktów
POWSZECHNOŚĆ	Jaki procent osób potrzebujących tego projektu będzie z niego korzystać lub odbierać usługi?	0-10 punktów
PRZYGOTOWANIE DO REALIZACJI	Kiedy projekt może zostać rozpoczęty (natychmiast, wkrótce czy po upływie długiego czasu)?	0-10 punktów
AKCEPTACJA SPOŁECZNA	Czy realizacja projektu zyska akceptację społeczności lokalnej i partnerów? Czy nie będzie wywoływać konfliktów społecznych?	0-10 punktów
DOSTĘPNOŚĆ FUNDUSZY NA REALIZACJĘ	Jakie są dostępne obecnie źródła finansowania projektu? Jaka jest szansa na finansowanie ze źródeł zewnętrznych?	0-10 punktów
SUMA maks.		70 punktów

Każde zadanie – w zależności od liczby otrzymanych punktów – przypisane może być do jednej z trzech kategorii:

1. zadania priorytetowe – niezbędne i przygotowane do realizacji (punktacja: 50-70)
2. zadania ważne – nieprzygotowane lub przygotowane, lecz nie wymagające natychmiastowej realizacji (punktacja: 30-50)
3. zadania pozostałe – do realizacji w późniejszym okresie (punktacja: 0-30)

4. Monitoring strategii

Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych określonych wielkości (wskaźników). Pozwala zatem na uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i prawidłowości realizowanych zadań, zapewniając ich obiektywną ocenę. Wskazuje także która część Strategii lub sposób jej wdrażania wymaga wprowadzenia ewentualnych korekt lub zmian.

Monitoring strategii powinien być prowadzony w cyklu dwuletnim. Raport z monitoringu za dwa ubiegłe lata sporządzany być powinien w terminie do końca I kwartału roku trzeciego.

Bazą wyjściową do oceny będzie stan na 31.12.2016 rok. Pierwszy raport zostanie opracowany i przedłożony Radzie Gminy w terminie do 30.03.2017 roku

W celu monitorowania bezpośrednich postępów (rzeczowych produktów) w realizacji poszczególnych celów strategii proponuje się poniższe wskaźniki monitorowania, natomiast dla produktów niemierzalnych ocena będzie przedstawiona opisowo.

Tabela 13: Wskaźniki monitoringu

Cele Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek	Wskaźniki monitorowania celu
OBSZAR GOSPODARKA I ŚRODOWISKO	
Cel strategiczny 1: Zrównoważony rozwój lokalnej przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw • Liczba powstałych prorozwojowych organizacji pozarządowych • Liczba przeprowadzonych szkoleń/spotkań dla lokalnych przedsiębiorców oraz osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą
Cel strategiczny 2: Rozwój i poprawa funkcjonowania infrastruktury	<ul style="list-style-type: none"> • Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej • Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonych • Długość / ilość zmodernizowanej i wyremontowanej infrastruktury

technicznej	<p>drogowej i okołodrogowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> o drogi gminne i wewnętrzne/chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie itp.
Cel strategiczny 3: Ochrona środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci • Liczba zrealizowanych działań w ramach akcji „Sprzątanie świata” • Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej • Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej • Liczba domostw objętych systemem segregacji odpadów komunalnych
OBSZAR DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I REKREACJA	
Cel strategiczny 4: Poprawa atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wytyczonych nowych tras pieszych i rowerowych • Liczba stworzonych ścieżek edukacyjnych • Liczba powstałych obiektów noclegowych, w tym agroturystycznych • Liczba inicjatyw mających na celu rozwój kultury i kultywowanie tradycji, w tym liczba inicjatyw dla dzieci i młodzieży
OBSZAR SPOŁECZEŃSTWO I USŁUGI PUBLICZNE	
Cel strategiczny 5: Poprawa jakości życia mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań wspierających i promujących edukację przedszkolną • Liczba wprowadzonych nowych usług medycznych dla mieszkańców w ramach POZ • Liczba mieszkańców objętych pomocą socjalną • Ilość udzielonych usług opiekuńczych i terapeutycznych, w tym na rzecz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, osób starszych i niepełnosprawnych • Liczba udoskonalonych systemów zarządzania kryzysowego w Gminie • Liczba inicjatyw wspierających osoby bezrobotne w zakresie aktywnego poszukiwania pracy • Liczba inicjatyw wspierających proces kształcenia ustawicznego osób dorosłych • Liczba wspartych inicjatyw społecznych grup dzieci i młodzieży • Ilość krajowych i międzynarodowych projektów z zakresu wymiany młodzieży • Liczba inicjatyw zmierzających do zwiększenia aktywności świetlic wiejskich
OBSZAR ZARZĄDZANIE ROZWOJEM GMINY	
Cel strategiczny 6: Doskonalenie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba inicjatyw promujących samokształcenie pracowników samorządowych

zarządzania gminą	2. Liczba pracowników samorządowych biorąca udział w różnych formach edukacji 3. Wartość pozyskanych dotacji ze środków zewnętrznych
-------------------	---

5. Poziom społeczny

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zadań strategicznych.

Pozyskiwanie akceptacji społecznej dla zadań i projektów strategicznych

- Ścisła współpraca władz Gminy z sektorem pozarządowym – organizacjami społecznymi (partnerstwo w realizacji zadań i pozyskiwaniu środków zewnętrznych)
- Ścisła współpraca władz Gminy z sektorem gospodarczym (przedsięwzięcia publiczno-prywatne, wspólna promocja samorządu i przedsiębiorców, monitorowanie potrzeb lokalnych pracodawców)
- Ścisła współpraca władz Gminy z instytucjami sektora kultury prowadzącymi działalność w Gminie
- Systematyczne zamieszczanie informacji w mediach (lokalnych, regionalnych, Internecie) o podejmowanych zadaniach strategicznych i promocyjnych – tradycyjne konferencje prasowe, przygotowywanie notatek prasowych z realizowanych zadań, zapraszanie na imprezy lokalne i ponadlokalne)
- Spotkania publiczne z mieszkańcami Gminy – przekazywanie obiektywnej informacji mieszkańcom oraz pozyskiwanie informacji zwrotnej (pomysły, sugestie mieszkańców, monitorowanie potrzeb mieszkańców Gminy)

Uzyskiwanie poparcia zewnętrznego

- Kontakty z władzami powiatu wierszowskiego i regionu łódzkiego, lobbying w instytucjach samorządowych na rzecz przedsięwzięć lokalnych
- Kontakty z partnerami zewnętrznymi (np. zarządcy dróg publicznych, fundusze ochrony środowiska)
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi regionu
- Pogłębianie kontaktów międzynarodowych w celu realizacji zadań wynikających ze strategii (Gminy partnerskie, instytucje międzynarodowe)
- Kontakty z mediami (regionalne, krajowe) dotyczące podejmowanych zadań strategicznych i promocyjnych – nagłaśnianie sukcesów Gminy.
-

I. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ WDROŻENIOWYCH STRATEGII

Głównymi źródłami finansowania zadań zaplanowanych w „Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022” będą:

- budżet Gminy Ostrówek
- fundusze celowe
- środki budżetu państwa
- środki zewnętrzne Unii Europejskiej – dotacje unijne
- środki pochodzące z Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego
- środki finansowe z Banku Gospodarstwa Krajowego
- środki pochodzące z sektora prywatnego wykorzystujące formę inwestycji o charakterze pozabudżetowym czy formuła partnerstwa publiczno-prywatnego
- inne, dostępne środki finansujące działania prorozwojowe.

Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022 będzie wymagało nie tylko nakładów w postaci pracy ludzi, ale przede wszystkim finansowania działań. W tym kontekście, zarówno w przypadku zadań inwestycyjnych, jak i miękkich o charakterze społecznym, podstawowym instrumentem będą fundusze Unii Europejskiej na lata 2014-2022.

Poniżej umieszczono listę wybranych działań, w ramach których możliwe będzie aplikowanie o fundusze.

Tabela 14: Potencjalne źródła finansowania zadań wdrożeniowych

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego 2014-2020	
Nazwa i numer Działania	Krótki opis możliwych do realizacji projektów
II.1.1 Tereny inwestycyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowe przygotowanie terenu inwestycyjnego dostosowane do potrzeb potencjalnych inwestorów <p>Przez kompleksowe przygotowanie terenów inwestycyjnych rozumie się, w szczególności: prace studyjno-koncepcyjne dotyczące tworzenia terenów inwestycyjnych, badania geotechniczne, uporządkowanie, uzbrojenie terenów inwestycyjnych oraz inwestycje polegające na uzupełnieniu brakujących elementów uzbrojenia technicznego terenów inwestycyjnych, modernizację wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej oraz wyposażenie w niezbędną do ich funkcjonowania infrastrukturę.</p>
III.2.2 Drogi lokalne	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa, przebudowa lub modernizacja dróg lokalnych, w tym obwodnic, skrzyżowań, wraz z infrastrukturą towarzyszącą wzdłuż realizowanej inwestycji. • Budowa, przebudowa lub modernizacja drogowych obiektów inżynierskich zlokalizowanych w ciągu dróg lokalnych, w tym między innymi: wiaduktów, mostów, estakad.
IV.1.2 Odnawialne źródła energii	<p>l) Budowa, przebudowa lub modernizacja infrastruktury służącej do produkcji energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych w oparciu o moc instalowanej jednostki: energia wodna (wyłącznie na już istniejących budowłach piętrzących, wyposażonych w hydroelektrownie, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej), energia wiatru, energia słoneczna, energia geotermalna, energia biogazu, energia biomasy wraz z budową lub modernizacją sieci niskiego napięcia (poniżej 110 kV), umożliwiającą przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.</p> <p>l) Budowa, przebudowa lub modernizacja infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii cieplnej, pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w oparciu o moc instalowanej jednostki: energia wodna (wyłącznie na już istniejących budowłach piętrzących, wyposażonych w hydroelektrownie, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej), energia wiatru, energia słoneczna, energia geotermalna, energia biogazu, energia biomasy.</p>

<p>IV.2.2 Termomodernizacja budynków</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne (ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych, przebudowa systemów grzewczych wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła, instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach). W ramach przedsięwzięcia możliwa będzie wymiana źródła ciepła z opartego na paliwach konwencjonalnych na źródła ciepła wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych bądź na przyłącza sieciowe oraz najbardziej wydajne urządzenia grzewcze wykorzystujące paliwa konwencjonalne. Przedsięwzięcia dotyczące ogrzewania węglowego (w tym w zakresie pieców/kotłów węglowych) nie będą przedmiotem wsparcia.
<p>IV.3.2 Ochrona powietrza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa (z wyłączeniem odbudowy, rozbudowy, nadbudowy) budynków użyteczności publicznej w zakresie budownictwa o znacznie podwyższonych parametrach energetycznych, polegające na projektach pilotażowych lub demonstracyjnych • Wymiana lub renowacja źródeł ciepła, rozbudowa systemów zaopatrzenia w ciepło. Zakresem wsparcia nie są objęte inwestycje dotyczące sieci ciepłowniczych oraz ogrzewania węglowego (piece i kotły węglowe), • Inwestycje w zakresie oświetlenia publicznego z wykorzystaniem urządzeń energooszczędnych i ekologicznych, jako element szerszego projektu infrastrukturalnego.
<p>VI.1.2 Dziedzictwo kulturowe i infrastruktura kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach nieruchomych niezbędne do zachowania pełnionych przez nie funkcji kulturalnych lub do nadania im takich funkcji • Roboty budowlane z wyłączeniem prac polegających na budowie, zakup wyposażenia do obiektów instytucji kultury, zabezpieczenie zasobów na wypadek zagrożeń, w tym w szczególności w zakresie zabezpieczeń np. przeciwpożarowych, przeciwwłamaniowych
<p>VI.2 Rozwój gospodarki turystycznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa, przebudowa infrastruktury turystycznej, • Przystosowanie istniejących obiektów do pełnienia funkcji turystycznych, • Inwestycje przyczyniające się do tworzenia lub rozwoju produktów regionalnych • Kampanie promujące atrakcyjność turystyczną regionu.

<p>VI. 3.2 Rewitalizacja rozwoju potencjału społeczno – gospodarczego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Renowacja, adaptacja obiektów prowadząca do przywrócenia lub nadania nowych funkcji, wraz z możliwością zakupu sprzętu i wyposażenia niezbędnego do realizacji celu projektu, • Zagospodarowanie przestrzeni publicznej funkcjonalnie powiązanej z obiektami poddawanych rewitalizacji, w tym tworzenie lub modernizacja miejsc rekreacji i terenów zielonych (obejmująca również obiekty małej infrastruktury), • Przebudowa, prace konserwatorsko-restauratorskie, remont części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych (w tym termomodernizacja budynku mieszkalnego (jeżeli stanowi element kompleksowej rewitalizacji).
<p>VII. 1.2 Technologie informacyjno – komunikacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój e-administracji • Rozwój i udostępnianie informacji sektora publicznego, zasobów nauki, kultury i dziedzictwa regionalnego • Rozwój e-zdrowia
<p>VII.2 Infrastruktura ochrony zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa, przebudowa, remont infrastruktury ochrony zdrowia, w tym jej dostosowanie do potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami; • Zakup urządzeń medycznych, wyposażenia niezbędnego do udzielania świadczeń medycznych, jak również zakup oprogramowania i sprzętu IT
<p>VII.3 Infrastruktura opieki społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie infrastruktury pomocy społecznej do potrzeb regionu w zakresie świadczenia usług bytowych • Projekty infrastrukturalne polegające na remoncie, przebudowie lub adaptacji istniejących budynków dla podmiotów realizujących formy pomocy • Mieszkalnictwo socjalne i chronione • Tworzenie i rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi w wieku do lat 3
<p>VII.4.2 Edukacja przedszkolna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptacja, modernizacja istniejących obiektów na potrzeby działalności edukacyjnej wraz z wyposażeniem, doposażeniem w niezbędny sprzęt, pomoce dydaktyczne itp. • Jako element uzupełniający możliwe będą działania, mające wpływ na sprawność fizyczną uczniów, dotyczące adaptacji istniejących pomieszczeń na bazę sportową, w tym zakupu wyposażenia, w placówkach edukacyjnych

<p>VII.4.3 Edukacja ogólna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptacja, modernizacja istniejących obiektów na potrzeby działalności edukacyjnej • Zakup niezbędnego wyposażenia, sprzętu i oprogramowania dla szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne, które pozwoli na wsparcie kompetencji kluczowych na rynku pracy jak i będzie stanowić fundament do nauczania eksperymentalnego. • Jako element uzupełniający interwencję zmierną do osiągnięcia celu szczegółowego możliwe będą działania, mające wpływ na sprawność fizyczną uczniów, dotyczące budowy, przebudowy bazy sportowej oraz zakupu wyposażenia w placówkach edukacyjnych.
<p>XI.1.1. Edukacja przedszkolna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej świadczonej w ośrodkach wychowania przedszkolnego (w tym również w innych funkcjonujących formach wychowania przedszkolnego), w szczególności w przedszkolach specjalnych i integracyjnych
<p>XI.1.2. Kształcenie ogólne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie szkół i placówek realizujących podstawę programową kształcenia ogólnego (w tym szkół specjalnych) w zakresie przygotowania uczniów do zatrudnienia lub kontynuacji nauki • Tworzenie w szkołach i placówkach realizujących podstawę programową kształcenia ogólnego warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu • Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych • Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcie ucznia młodszego

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	
M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	
<p>1. Poddziałanie</p> <p>Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii, obejmuje dwa typy operacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gospodarka wodno - ściekowa <p>Wsparcie gospodarki wodno – ściekowej wpłynie na rozwój gospodarczy obszarów wiejskich oraz poprawę warunków życia.</p> <p>Działanie przyczynia się do realizacji celu Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich oraz poprzez redukcję ścieków wpisuje się w cele przekrojowe UE w zakresie środowiska i klimatu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa lub modernizacja dróg lokalnych <p>W warunkach utrudnień komunikacyjnych zahamowany jest rozwój lokalnej przedsiębiorczości, ograniczone są możliwości podejmowania przez mieszkańców zatrudnienia poza miejscem zamieszkania oraz korzystania z usług publicznych (edukacja, zdrowie, kultura).</p> <p>Działanie przyczyni się do realizacji celu szczegółowego Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich.</p>
<p>2. Poddziałanie</p> <p>Badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego <p>Na obszarach wiejskich znajdują się pojedyncze obiekty zabytkowe, zespoły pałacowo – ogrodowe, zespoły folwarczne, układy tradycyjnej zabudowy, które ulegają stopniowej degradacji, a w przypadku braku środków na ich renowacje zostaną całkowicie utracone. Realizacja inwestycji z zakresu ochrony zabytków i budownictwa tradycyjnego przyczyni się do zachowa dziedzictwa kulturowego.</p> <p>Działanie przyczynia się do realizacji celu szczegółowego Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich.</p>

<p>3. Poddziałanie</p> <p>Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne <p>Mieszkańcy obszarów wiejskich, w porównaniu do mieszkańców miast, mają słaby dostęp do podstawowych usług kulturalnych. Infrastruktura kulturalna na obszarach wiejskich jest niedoinwestowana. Realizacja inwestycji w obiekty pełniące funkcje kulturalne zapewni odpowiednie warunki do organizowania i animowania uczestnictwa społeczności wiejskiej w wydarzeniach artystycznych, kulturalnych czy integracyjnych.</p> <p>Działanie przyczynia się do realizacji celu szczegółowego Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie przestrzeni publicznej <p>W wielu miejscowościach wiejskich rozwój przestrzenny nie następuje w oparciu o spójną koncepcję rozwoju przestrzennego, przez co miejscowości przestają być atrakcyjne dla mieszkańców, turystów i inwestorów. Inwestycje dotyczące kształtowania przestrzeni publicznej mają podnieść atrakcyjność obszarów wiejskich i promować rozwój przestrzenny w oparciu o zasady kształtowania polityki przestrzennej.</p> <p>Działanie przyczynia się do realizacji celu szczegółowego Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów <p>Budowa i modernizacja infrastruktury handlowej ma na celu stworzenie miejsc gdzie rolnicy będą mogli sprzedawać produkty wytworzone w gospodarstwie. Inwestycje w zakresie targowisk prowadzą do skrócenia łańcucha żywnościowego i zwiększenia udziału rolników w wartości dodanej. Budowa targowisk ułatwi dystrybucję produktów rolnych.</p> <p>Działanie przyczynia się do realizacji celu szczegółowego Lepsze zintegrowanie głównych producentów z łańcuchem żywnościowym poprzez systemy jakości, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy producentów i organizacje międzybranżowe.</p>
---	--

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	
Oś I Osoby młode na rynku pracy	Wsparcie ludzi młodych, do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET) poprzez pomoc w zakresie określenia ścieżki zawodowej, szkolenia i egzaminy, staże, praktyki, subsydiowane zatrudnienie, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie w zakresie mobilności międzysektorowej i geograficznej. Integralną częścią działań wspierających osoby młode jest Inicjatywa dla młodych.
Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji	Poprawa efektywności wybranych polityk publicznych kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform (np. modernizacja instytucji rynku pracy, rozwój polityki edukacyjnej, poprawa jakości działań skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym).
Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju	Rozwój szkolnictwa wyższego (np. zapewnienie kształcenia odpowiadającego potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa, podniesienie jakości studiów doktoranckich, zwiększenie otwartości i mobilności międzynarodowej, poprawa jakości dydaktyki i systemów zarządzania kształceniem).
Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa	Zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych w ramach polityk publicznych, wzmocnienie potencjału rozwojowego osób i instytucji z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej, rozwój współpracy polskich podmiotów z partnerami zagranicznymi.
Oś V Wsparcie dla obszaru zdrowia	Przeciwdziałanie dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych (głównie poprzez działania profilaktyczne), wspieranie systemu kształcenia zawodowego, przeddyplomowego i podyplomowego kadr medycznych, poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, w szczególności na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej.

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020	
Oś priorytetowa I Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa	Projekty B+R przedsiębiorstw, prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych, sektorowe programy B+R.
Oś priorytetowa II Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R	Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii, proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw
Oś priorytetowa III Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach	Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R, wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw.
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	
Oś priorytetowa 1 Zmniejszenie emisyjności gospodarki Wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii (OZE)	Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach, sektorze publicznym i mieszkaniowym; promowanie strategii niskoemisyjnych; rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji.
Oś priorytetowa 2 Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu	Rozwój infrastruktury środowiskowej; dostosowanie do zmian klimatu; ochrona i zahamowanie spadku różnorodności biologicznej; poprawa jakości środowiska miejskiego.
Oś priorytetowa 8 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury	Inwestycje w ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zasobów kultury, np. instytucji kultury, szkół artystycznych

Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	
Oś priorytetowa I Powszechny dostęp do szybkiego internetu	
Oś priorytetowa II E-administracja i otwarty rząd	Podniesienie dostępności i jakości e-usług publicznych poprzez: uporządkowanie rejestrów publicznych oraz zapewnienie ich interoperacyjności, optymalizację wykorzystania infrastruktury dzięki zastosowaniu technologii chmury obliczeniowej, zapewnienie bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych
Oś priorytetowa III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa - E-integracja i e-aktywizacja na rzecz zwiększenia aktywności oraz jakości korzystania z internetu.	Zwiększenie kompetencji cyfrowych

Indeks tabel:

Tabela 1: Wykaz dokumentów strategicznych wyższego szczebla,
w które wpisuje się Strategia

Tabela 2: Struktura wiekowa ludności gminy/powiatu w 2014 r.

Tabela 3: Struktura ludności wg. płci i wieku – stan na 31.12.2015 r.

Tabela 4: Migracje ludności – stan na 31.12.2015 r.

Tabela 5: Zarejestrowane na terenie Gminy podmioty gospodarki narodowej
– stan na 31.12.2015 r.

Tabela 6: Wybrane zagadnienia dotyczące rynku pracy – stan na 31.12.2015 r.

Tabela 7: Dane dotyczące pomocy społecznej – stan na 31.12.2015 r.

Tabela 8: Dane dotyczące ilości mieszkańców Gminy korzystających ze świadczeń GOPS
– stan na 31.12.2015 r.

Tabela 9: Dane z WPFG Gminy Ostrówek – stan na 31.12.2015 r.

Tabela 10: Dane dotyczące zbiórki odpadów komunalnych – stan na 31.12.2015 r.

Tabela 11: Wykaz przedsięwzięć do realizacji na podstawie
Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ostrówek na lata 2016-2022

Tabela 12 Przykładowe kryteria wyboru zadań priorytetowych

Tabela 13: Wskaźniki monitoring

Tabela 14: Potencjalne źródła finansowania zadań wdrożeniowych

ZAŁĄCZNIK 1: Analiza badania ankietowego

Prace nad „Strategią Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022” prowadzone były w oparciu o metodę partycypacyjno-ekspercką. Integralnym elementem współtworzenia strategii było więc czynne współuczestnictwo społeczności lokalnej. Na potrzeby opracowania dokumentu w lutym 2016 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród społeczności lokalnej gminy.

Ankieta składała się z 6 pytań wyboru opcji wraz z oceną aspektów bytowych panujących w Gminie. Przyjęta skala oceny zakładała: 1 – jako ocenę najniższą (bardzo mało/bardzo nisko/nieistotne), 5 – ocenę najwyższą (bardzo dużo/wysoko/bardzo istotne).

Każda z ankiet zawierała metryczkę, co umożliwiło weryfikację struktury płciowej, wiekowej i ekonomicznej badanych.

Celem ankiety było uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące jakości życia na obszarze objętym planowaniem strategicznym oraz jakości usług publicznych w świadczonych na terenie Gminy Ostrówek, a także identyfikacja obszarów problemowych. Na podstawie wskazania zagadnień problemowych przez ankietowanych dokonano segmentacji problemów i opracowano analizę SWOT/TOWS diagnozowanego obszaru.

Ankieta miała charakter anonimowy, a jej wyniki zostały zaprezentowane w „Strategii Rozwoju Gminy Ostrówek na lata 2016-2022” w formie zbiorczej.

Wyniki 50 anonimowych ankiet po statystycznym opracowaniu zostały zamieszczone poniżej.

Ogólne						
	1	2	3	4	5	Uwagi/uzasadnienie
Jak Pan/Pani ocenia zmianę sytuacji w gminie w ostatnich latach ?	0	2	12	32	4	
Jak Pan/Pani ocenia aktualną sytuację w gminie ?	0	2	17	28	3	
Jak Pan/Pani ocenia kierunek w jakim gmina się rozwija ?	0	2	19	24	5	
Jak Pana/Pani sytuacja zmieniła się w ciągu ostatnich lat ?	2	4	18	21	5	
Jakie są perspektywy dla Pana/Pani na najbliższe lata ?	3	4	18	20	5	

Edukacja, kultura i rekreacja						
Jak Pan/Pani ocenia liczbę obiektów oświatowych w gminie (przedszkola, szkoły)? Czy ich liczba jest wystarczająca?	1	2	6	24	17	
Jak Pan/Pani ocenia jakość świadczonych usług edukacyjnych?	1	3	7	24	15	
Jak Pan/Pani ocenia liczbę obiektów kulturalnych (świetlice wiejskie)? Czy ich liczba jest wystarczająca?	3	19	7	13	8	
Jak Pan/Pani ocenia jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno – rozrywkowych odbywających się na terenie gminy?	8	21	13	6	2	
Jak Pan/Pani ocenia stan i jakość infrastruktury rekreacyjnej (parki, miejsca spacerowe, place zabaw, szlaki turystyczne, itp.)?	6	19	13	12	0	
Jak Pan/Pani ocenia stan i jakość obiektów sportowych (boiska, sale gimnastyczne, itp.)?	2	13	10	21	4	
Infrastruktura techniczna						
Jak Pan/Pani ocenia stan dróg w gminie?	2	0	14	24	10	
Jak Pan/Pani ocenia dostępność do układu komunikacyjnego (dróg powiatowych, wojewódzkich, krajowej)?	2	0	9	28	11	
Jak Pan/Pani ocenia małą infrastrukturę drogową w gminie (ciągi pieszo-rowerowe, oświetlenie, przystanki, itp.)?	4	13	13	16	4	
Jak Pan/Pani ocenia system zbiórki odpadów na terenie gminy?	0	2	2	29	17	
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do Internetu w Pana/Pani miejscowości?	0	4	9	24	13	
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do sieci wodociągowej i jakość dostarczanej wody?	0	4	5	32	9	
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do sieci kanalizacyjnej?	5	15	16	11	3	

Gospodarka						
Jak Pan/Pani ocenia możliwość znalezienia pracy na terenie gminy?	12	24	13	1	0	
Jak Pan/Pani ocenia atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy (cechy, dzięki którym jest atrakcyjna dla inwestorów z zewnątrz)?	8	17	18	6	1	
Jak Pan/Pani ocenia warunki do prowadzenia działalności rolnej (szkolenia, grunty, klimat)?	5	15	14	16	0	
Jak Pan/Pani ocenia warunki prowadzenia działalności produkcyjnej (udogodnienia i ulgi dla przedsiębiorców, dostęp do informacji na temat zakładania własnej działalności, dostęp do terenów inwestycyjnych)?	6	14	20	0	10	
Sfera społeczna						
Jak Pan/Pani ocenia komunikację zbiorową w gminie (linie autobusowe, połączenia kolejowe) ?	4	11	20	14	1	
Jak Pan/Pani ocenia dostępność do usług ochrony zdrowia w gminie ?	0	4	14	25	7	
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do różnego rodzaju usług na terenie gminy (sklepy, zakłady usługowe)?	0	1	8	24	17	
Jak Pan/Pani ocenia ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy?	11	23	13	3	0	
Jak Pan/Pani ocenia aktywność stowarzyszeń na terenie gminy ?	7	23	18	2	0	
Turystyka						
Jak Pan/Pani ocenia atrakcyjność turystyczną gminy? (ilość i jakość zabytków, miejsc atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, stan środowiska naturalnego, obszary chronione i rezerваты, ścieżki przyrodnicze i edukacyjne)	10	23	12	5	0	
Jak Pan/Pani ocenia poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej baza noclegowa, gastronomiczna)	17	24	8	1	0	
Jak Pan/Pani ocenia promocję gminy, mającą na celu pozyskanie potencjalnych turystów?	18	18	13	1	0	

Najpilniejszych aspekty do realizacji w celu poprawy warunków bytowych Gminie:

- X Poprawa infrastruktury drogowej 26
- X Budowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej 10
- X Budowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni przydomowych 29
- X Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej 1
- X Poprawa jakości i dostępu do usług medycznych 4
- X Rozbudowa świetlic wiejskich i integracja mieszkańców 16
- X Rozbudowa oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży 12
- X Poprawa bezpieczeństwa publicznego 1
- X Rozwój kultury 23
- X Rozwój turystyki 12
- X Ochrona środowiska 1
- X Działania na rzecz aktywizacji zawodowej i walka z bezrobociem 10
- X Wspieranie przedsiębiorczości 6

Mocne strony Gminy:

- X Aktywność społeczna 4
- X Niski poziom bezrobocia 6
- X Korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne 8
- X Infrastruktura drogowa 27
- X Infrastruktura komunalna 2
- X Zagospodarowanie przestrzenne 16
- X Dobry dostęp do usług opieki medycznej 11
- X Wysokie walory środowiska naturalnego 8
- X Infrastruktura oświatowa 18
- X Wystarczająca ilość placówek przedszkolnych 7
- X Duża ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży 2
- X Wystarczająca ilość bibliotek i świetlic 1
- X Wysoki poziom edukacji 6
- Obecność podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie.
- Istnienie produktów markujących Gminę.
- Wysoka konkurencyjność usług na rynku lokalnym.
- X Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie 12
- X Wysoki poziom pozyskiwania środków UE przez Gminę i jej mieszkańców 8

Słabe strony Gminy:

- X Niska aktywność społeczna 28
- X Wysoki poziom bezrobocia 18
- X Niekorzystne położenie geograficzne i komunikacyjne 14
- X Zła jakość infrastruktury drogowej 5
- X Zły stan Infrastruktury komunalnej 3

- X Chaos w zagospodarowaniu przestrzennym 2
- X Zły dostęp do usług opieki medycznej 2
- X Wysokie zanieczyszczenie i brak walorów środowiska naturalnego 1
- X Niewystarczająca infrastruktura oświatowa 1
- X Niewystarczająca ilość placówek przedszkolnych 5
- X Zbyt mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży 13
- X Niewystarczająca ilość bibliotek i świetlic 1
- X Niski poziom edukacji 1
- X Brak podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie 20
- X Brak produktów markujących Gminę 12
- X Niska konkurencyjność usług na rynku lokalnym 2
- X Niski poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie 2
- X Niski poziom pozyskiwania środków UE przez Gminę i jej mieszkańców 11

Szanse rozwojowe dla Gminy:

- X Możliwość pozyskania środków finansowych UE 39
- X Wzrastające dochody budżetu gminy 29
- X Udogodnienia dla tworzenia działalności gospodarczej 7
- X Niski poziom zadłużenia gminy 9
- X Posiadanie terenów inwestycyjnych 7
- X Przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania 8
- X Wysoki przyrost naturalny 4
- Dodatnia migracja.
- X Walory środowiska naturalnego 6
- X Agroturystyka i ekoturystyka 6
- X Wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców Gminy 1
- X Rozwój małej przedsiębiorczości 9
- X Rozwój przemysłu przyjaznego środowisku 3
- X Lokalizacja na terenie Gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne (w tym przedsiębiorców) 11

Zagrożenia dla rozwoju Gminy:

- X Ograniczona możliwość pozyskania środków finansowych UE 21
- X Malejące dochody budżetu gminy 16
- X Brak udogodnień dla tworzenia działalności gospodarczej 6
- X Wysoki poziom zadłużenia gminy 8
- X Brak terenów inwestycyjnych 14
- X Brak obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania 3
- X Niski przyrost naturalny 24
- X Ujemna migracja 10
- X Brak walorów środowiska naturalnego 2

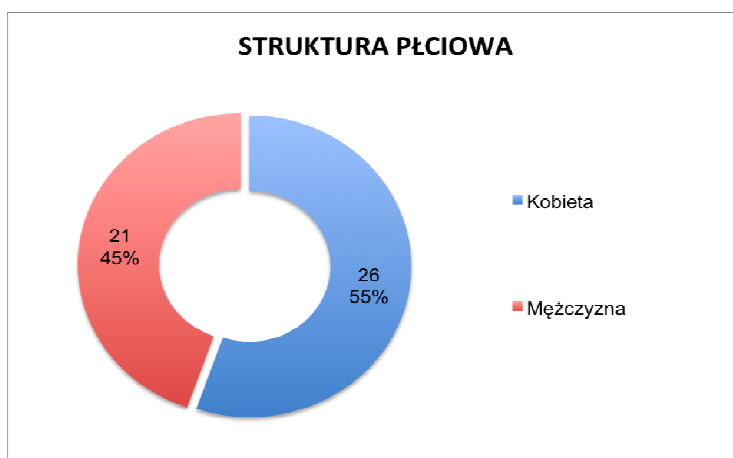

- X Brak działalności agroturystycznej i ekoturystyki 10
- X Malejąca świadomość proekologiczna mieszkańców Gminy 3
- X Brak rozwoju małej przedsiębiorczości 11
- X Brak rozwoju przemysłu przyjaznego środowisku 2
- X Brak lokalizacji na terenie Gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne (w tym przedsiębiorców) 8

□ Struktura płciowa

Kobieta - 26

Mężczyzna – 21

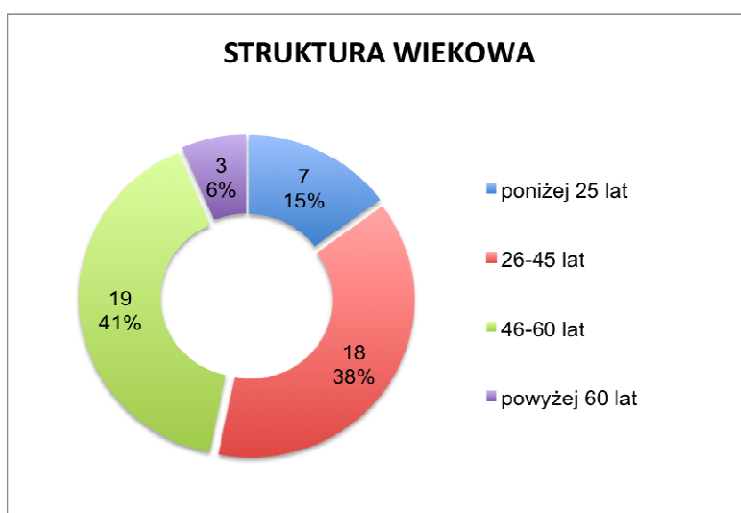
□ Struktura wiekowa

Poniżej 25 lat - 7

26-45 - 18

46-60 - 19

60+ - 3

□ Status ankietowanego

Uczeń/student - 6

Rolnik - 8

Przedsiębiorca - 4

Osoba pracująca - 24

Osoba bezrobotna - 5

